

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Uj-Kelet, Kéziratos, Str. Baros
1. P. P. - Brassai-utca 10.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak
Hermann Goluscié kiadó Romániában
Egy évre ----- 400 lei
Félévre ----- 220 lei
Negyedévre ----- 120 lei
Egy hónapra ----- 40 lei
Egy számlára pályaudvarra
és vidékre is 2 lei
Csehszlovákiában
Egy hónapra ----- 20 sz.
Egy számlára ----- 1 sz.
Jugoszláviában
Egy hónapra ----- 20 dina.
Egy számlára ----- 1 dina.

V. évfolyam, 188. szám

Ciuj (Kolozsvár) 5682. Elul 2

1922. augusztus 26. Szombat

Ha a milliók megcsökkennek

Irta Ujvári Péter

Azoknak írom ezt a cikket, akik nem cionisták. Akár elvi, akár érzelmi alapon ellenzik a cionizmust, vagy ha csak azért is, mert valamit nem akarnak személyesebb, mint akarni, a fejtegetéseimtel nem idegenkedjenek. Tudomásul veszem az álláspontok adottságát, felteszem, hogy az én fölfogásom és az érvek közötti kerítés van, amit lebontani közzé kell. De fölételes is. Mert nem téríteni akarok, még csak vitározni se. Nem fontos, hogy mindenki cionista legyen. Könyszer-cionisták meg éppen séggel nem kellene.

De azt mondom: a cionizmus azoknak is jó és azoknak is hasznos, akik nem cionisták. Még tovább megyek. A nemcionistáknak még hasznosabb. De azt nem azért mondom, hogy vesztessék, nem azért, hogy akárkit is meggyőzzek. Nem támadok, nem agítok, a maga álláspontjától senkit el nem rántok. Mert ha van is kerítés cionisták és nemcionisták között, mégis mindenki a régi helyén maradhat. Egyszerűen mondom: ki miért áll a kerítés túlsó oldalán. A régihez való ragaszkodáson, politikai és kulturális kötéseken az ésszerű bántódás. A vallásos megfontoláson és az analízis általánosan érzelmeiken se, ha lelkiismereti aggodalom, vagy bár csak egyszerűen szerényen marasztotta is el a cionizmus mellől az elmaradottakat. A konzervatív na gálisan a konzervativizmusától, a politikai a politikájától, a millió rabja az előző-
dít tradiciótól, mert ahogy a cioniz-
mus én látom, hát az az egyetlen vé-
delem azok számára is, akik az el-
ővendő zsidóélet helyeit a múltak
zsidóéletéhez ragaszkodnak. Hogy
egyszerűen világosan fejezzem ki magam:
csak a cionizmus mentheti meg és csak
a cionizmus teheti meg elviselhetővé a
diaszpórát, amely nem olyan helyzet,
amelyet a fejlődés összefüggéseiből és
a történelmi adottságokból egyszerűen
zívelhetek. Diaszpóra akkor lesz, ha
már minden lehetőséget is kiaknávták
a cionizmus. De kínos és bizonytalan
és veszedelmes lesz ezután is, ha a
cionizmust megkötik, vagy magára
nagyják és csak keveset valószínűsít
meg abból, amit megvalósítani teljes-
képpen tudna, ha melléje állana az
egész zsidóság.

Ugy értem, ahogy mondom. Az
egész zsidóság álljon a cionizmus
mellé. Az egész tizenhétmillió. Minden
párt és minden szoció. Ha kell, hát
egy, hogy mindenki megalkuvástalanul
regi hiten maradjon. A cionizmus ide-
ológiájából akár semmit se vállaljon, aki
azt hiszi, hogy eszel hitlenséget kö-
vetne el a nyelv és a kultúra ellen,
amely fölnevelte, vagy a vallás ellen,
amely isteni elhatározásokhoz köp-
teolja a megváltás gondolatát. Két el-
koló elemből áll a cionizmus: az esz-
méből és a munkából. Az eszmének
elég annyi hitvalló is, mint amennyi
most van és amennyit még erejének
természetes vonzásával magához fog
hódítani harok nélkül is. De a mun-
kához az egész zsidóság kell. Az egész
tizenhétmillió. És semmi más okon,
csak azért, mert ennyien vagyunk.

Nem veszem számításba a nemzeti
érdeket és semmitse abból a lelki
átértélelésből, ami önként és törvény-
szerien vele jár. Fölteszem, hogy van-
nak szimpátiák, amelyek nem változ-
nak. De az életlehetőségek nem a
szimpátiáktól függenek, sem attól, hogy
mi megunk milyen vágyakkal helyez-
kedünk el a népek között, hanem attól,

hogy mennyi területet abszorbeál az
elhelyezkedés. Erre pedig döntő fele-
letet csak a statisztika adhat. Ez meg
már megadja a választ. Tizenhétmillió
zsidó él a világon. Ha csak kicsit re-
vullájunk is, csak föléletesen, az egész
zsidó probléma tünmagyáig akkor is
eljutunk. Minden ami van: az elnyo-
más, a mellőzés, az üldözés, a sere-
telenség és a féltékenység azért van,
mert sohan vagyunk. Tizenhétmillió
zsidót nem bír el a nemzetközi világ,
még mai elosztottsága mellett sem.

Nem szabad elfelejteni és a faji
hiszégnek semmi köze ehhez a meg-
állapításhoz: a zsidóság még nem érte
el fejlődésének maximumát, sem a
számbeli, sem a kvalitásbeli fejlődést.
Két kiváló statisztikus: Rappin és
Trietich kimutatta, hogy a zsidóság az
utolsó ötven esztendőben megkétszere-
ződött és ez az emlékező potencia még
ma sem csökken. Ötven esztendő múlva
harmincöt-hatvanmillióra szaporodhat
a zsidóság és száz év alatt kétszázra.
Ezek ugyan csak kombinációk, de nem
alaptalanok. De tegyük fel, hogy az
ezután való szaporodásunk lassabb
tempójú lesz és tegyük fel, hogy a
nemzsidók statisztikája kedvezőbb lesz
ezután. Mondjuk így: Európa tizenöt-
millió zsidója nem huszonegyre, csak
tizenötöre szaporodik az ezután követ-
kező generáció alatt. A négyszázmillió
nemzsidó pedig ötsszámillióra emelke-
dik. Változik e akkor valami? Tízre-
mesőbb lesz e az ötsszámillió? És az
ötsszámillió között a tíz ö millió zsidó-
nak kevesebb életlehetőség kell, mint
amennyi kellett a tizenhétmilliónak a
négyszázmillió között? Továbbá: a
szavak potenciáján kívül itt van még
a képességek potenciája is. A zsidóság
nemcsak mennyiségileg fog emelkedni,
de szellemileg is. Harminc év múlva
tehát még több lesz a zsidó intellektu-
ális és a nemzetközi világ még jobban fogja
gazdasági érdekeiben megtámadottak
érzeni magát.

Merő önmítás, ha azt hisszük, hogy
a zsidó problémát is a demokráciák
fogják megoldani. A demokráciák meg-
valósíthatnak ideológiákat és irányza-
tokat, de az erőviszonyokat, azokat,
amelyek nem a politikából, hanem a
népszociális mozgalmakból alakulnak ki,
nem tudják megváltoztatni. És nem
fogják megváltoztatni azt a balítéletet
sem hogy aki ötszáz, vagy ezer esz-
tendő óta éli ki a földet, ehhez több
just formát, mint az, aki azt rövidebb
idő óta teszi. Az autochtón és a jött-
menek között még harminc év múlva is
fennáll majd az a hagyományozott el-
fogultság, hogy a zsidók gazdasági
versenye igazságtalan.

Világos, ahogy azt, ami fenyegetővé
és nyugtalanítóvá teszi a zsidó problé-
mát, leegyszerűsíteni csak egy módon
lehet. A világnak sok a tizenhétmillió
zsidó Európának sok a tizenhétmillió,
hát semmi más nem tehetünk, csak
azt, hogy a számot csökkentjük. Japán-
ban nincs zsidókérdés, még Svédor-
szágban sem, egyszerűen azért, mert ott
kevés a zsidó. Ha nem volna cionizmus,
ha nem volna nemzeti gondolat amely-
ből az kivirágzott, teremteni kellene
akkor a cionizmust, még pedig nem
azoknak, akik a diaszpórából kisvá-
rognek, hanem azoknak, akik benne
maradni akarnak. Mert mennél több
zsidó szakad ki az európai zsidóság
állományából, annál jobban cökken le
a nemzetközi népek gazdasági megtá-
dottságának érzése is.

Már mostan: a cionizmus éppen ezt
akarja. Csak csökkenteni akarja az
európai zsidóságot, de nem azt, hogy
olyan exodusra rendezzen, amely minden
zsidót magával sodor. Palesztinában
nem fér el tizenhét millió ember, hét
millió is alig alig. Sohasem is volt ar-
ról szó, hogy minden zsidó számára
építsék ki a nemzeti otthonukat. A
jövő Zsidóországa csak egy pár milliót
fogadhat magába. De ha ez nem is
elég arra, hogy túlságosan jelentős
bírdalmat alkossunk, ahhoz, hogy az
európai antiszemitizmust lecsökkentsük,
okvetlenül elég. A cionizmus célját
rosszul fogalmazták meg. Azt mondták
mindig: a cionizmus arra törekszik,
hogy biztosított nemzeti otthont teremtsen
szóznak a zsidóknak, akiket a dias-
zpóra telepes helyeikről kiszorított. A
cionizmusnak ugyan nem kimondott
célja, de törekvéseinek természetes kö-
vetkezménye, hogy nyugodt otthont
teremt azok számára is, akik nem akar-
ják, vagy nem is tudják kitépni ma-
gukat a diaszpórából.

Nincs semmire a cionizmusban, ami
akárkit is vitába keverjen a lelkiismeret-
ével. És tudni kell: tizenkét- vagy
tizenötmillió zsidót nem tud eltartani

sem a mai, sem az aztán való Európa.
A zsidó probléma nyugvópontja csak
egy juthat, ha ezt a számot lecsökken-
tük Visszafejlődésre nem számíthatunk,
tehát mesterséges spazálással kell
teremtteni olyan helyzetet, amelyben a
zsidó és nemzsidó érdekek valahogyan
kiegyensúlyozódnak. A cionizmus meg-
adja az ehhez való lehetőségeket. A
cionizmus munkája tehát azoknak is
hasznos, akik a nemzeti otthon eszmé-
jétől a vallás vagy a kultúra tradicioi-
nak hatása alatt, idegenkednek. Az ő
érdekek is, hogy a cionizmus törek-
vései megvalósuljanak. Az ő érdekek,
hogy ezt a munkát támogassák. Akár
egy, hogy csatlakoznak, ha a lelki-
ismeretük megengedi, akár egy, hogy
kivül maradnak, ha a csatlakozásukat
lehetetlennek érzik. De a munkában
való osztozkodást ne hártásák el lelki-
ismereti aggodalmak ürügye alatt. A
lelkiismeretük, a kultur-becsületük, az
öröklött szimpátiájuk intakt marad e
munka mellett is, sőt igazán csak
ebben a munkában, mert a maguk
helyzetét úgy erősítik meg, ha módot
adnak arra, hogy a tizenhétmillió zsidó-
ból négy-ötmillió Palesztinába vándor-
rolhasson.

Ausztria feloszlás előtt

A munkásság direktóriumot követel

Az Uj Kelet tudósítójától

Bécs, augusztus 25. A „Corrbureau“
jelenti: Az „Arbeiter Zeitung“ mai
száma közli, a szociáldemokrata párt
politikai és gazdasági bizottsága ál-
tal aláírt felhívást. A felhívás a
munkássághoz szól és mindenekelőtt
megállapítja, hogy a proletáriátus
erőszakos megmozdulása a jelen pill-
anatban

Ausztria elpusztulását és pénz-
értékének teljes elértéktelenedé-
sét vonná maga után.

Azonkívül alkalmas volna az ellen-
ségnek, hogy beavatkozzon Ausztria
belügyeibe. Ezért felkéri a munkás-
ság vezetőit, a szervezeteiket, hogy
csillapítsák le a munkásságot, hogy
addig, amíg a Németországhoz való
csatlakozást nem tudják keresztül-
vinni, minden rendelkezésre álló
eszközzel megőrizze Ausztria önál-
lóságát. Addig is a polgári pártokkal
való együttműködés fejében követel-
lik: Egy direktórium kinevezését a
polgári és szociáldemokrata pártok-
ból, amely bizottság vezetésén az or-
szág ügyeit, mert csak így tartják
lehetővé Ausztriát megmenteni
gazdasági katasztrófától. Amennyiben
ez a bizottság nem felelne meg hi-
vatásának,

követelik a nemzeti tanács ös-
szehívását parlamentári alapon.

Ha ez is akadályokba ütközne, kö-
vetelik az új választások azonnali
kiírását.

A franciák támogatják az olasz
protektorátust

Páris, augusztus 25. A „Le Temps“
írja, hogy Franciaország távol áll
attól, hogy az osztrák krízis mögött
politikai kombinációkat keressen. Ép
ellenkezőleg, a francia kormány fő-
gondja segíteni mindazokat, akiknek
intenciója Ausztria függetlenségét biz-
tosítani. A lap mindazmellel megál-
lapítja, hogy Németország vezető
köré kifejezetten nem mondta le
arról, hogy Ausztria csatlakozását
elősegítsék.

Ausztria, ha olasz protektorátus
alá kerülne, egyrészt barriéret jelen-
tene Csehszlovákia és Jugoszlávia
között, másrészt javítaná az ös-
szekötötést Olaszország és Németor-
szág között. A lap helyesebbnek tar-
tandó, ha a népszövetség venné ke-
zébe az ügy rendezését, mert így
Ausztria szuverenitása legkevésbé
szervenvedne.

Lloyd George is helyesli az Olasz-
országhoz való csatlakozást

Bécs, augusztus 25. A „Neues
Achtuhrblatt“ jelenti, hogy S. Sypel
eddiggi utazásainak egyetlen eredmé-
nyeképpen Prágában ígéretet kapott
arra nézve, hogy gondoskodni fog-
nak Ausztria élelmiszer-ellátásáról.
A „Corriere della Sera“ párisi leve-
lezője jelenti, hogy csak most vált
ismeretessé az a beszélgetés, amely
Lloyd George és Schanzer között
folyt le a vasárnapi tárgyalásokon.
Schanzer a belga francia javaslatok
elejtése után ezt indítványozta, hogy
Ausztria pénzügyi összeomlása ese-
tén Olaszország vállalja az osztrák
közletársaság közigazgatását. Lloyd
Georgenak nem volt kifogása a terv
ellen, sőt alkalmas eszközt látott
benne arra, hogy Olaszország elkeser-
redését Franciaország és Törökország-
gal szemben enyhítse. Schanzer vi-
szont Lloyd George engedékenységé-
ről puztán arra következtet, hogy
Anglia végleg feladta érdekeit a
dunai államokkal szemben.

Bécsben óriási feltűnést keltett
Lloyd George egyetértése az ötlet-
tel, hogy Olaszország intervenáljon
Ausztria érdekében. A római „Idea
Nationale“ közli, hogy már egy hó-
nappal ezelőtt egy magasállású osztrák
állami tisztviselő, Schuller osztrák
főnök tárgyal Schanzerrel és fel-
ajánlotta Olaszországnak az Ausztriá-
val közös vámuniót. Schanzer akkor
a tervet visszautasította. Bécsben ez
a visszautasítás kollektív hatást
váltott ki és Schuller annakidején

Romániából Londonba utazott és ott próbálta megoldani Ausztria égető gazdasági kérdéseit.

Antant diplomaták bécsi köreiben egyetértelműen megegyeznek abban, hogy Ausztria összeomlásának okai a közép-európai helyzetben keresendők.

Felemelték a munkanélküli segélyt

Eécs, augusztus 25. A rendkívüli drágesságra való tekintettel a munkanélküliek segélyét rendkívüli módon felemelték.

Életbeléptették az új közegészségügyi rendeletet

Kolozsvár közegészségügyi tanácsának ülése

Kolozsvár közegészségügyi tanácsának ülése

Csütörtökön délután dr. Pop Julian polgármester és dr. Totoian János tisztifőorvos elnökölte alatt Kolozsvár közegészségügyi tanácsa ülését tartott.

A város egészségügyi tanácsa magáévá tette dr. Totoian indítványát. A főorvos kifejtette az utóbbi, hogy az új rendelet figyelme sokkal szélesebb körre terjed ki, mint a régi.

Ezután speciális kolozsvári ügyekkel foglalkozott a tanács Szóbakerült a város vízműveinek a kibővítése, melyet ezidáig lehetetlen volt végrehajtani s így Kolozsvárt állandó vízhiány fenyegeti.

Nearégiben megtörtént, hogy a Strandfürdő melletti záporlevezető

csatornában, amely a fürdőt tápláló Malomárokba kerül, vízszennyeződést talált az orvosi hivatal, amelyek nem közvetlenül kerültek ugyan a vízbe, de veszélyesek lehetnek a fürdőzőkre.

Jewish Agency és Cionista Szervezet

A karlsruhi konferencia feladatai

Az Új Kelet tudósítójától

Holnapután, augusztus huszonegyedikén fél óra körül Karlsruheban a cionista évi konferencia, amely elé az egész zsidóság elváltó kiható problémák kerültek.

a Palesztina budget kérdése.

As előző konferenciának az a reménye, hogy a Keren Hajjeszód rövid időn belül olyan összeget hajszol fel, amely évekre biztosítja a Palesztina-kolonizációt, nem teljesedett be.

Sorosan összefügg a költségvetés kérdéseivel

a cionista szervezetek és a Keren Hajjeszód pénzpropagandája.

A megváltozott viszonyok szükségessé teszik, hogy vizsgálat alá vegyék, megmaradhat-e a Keren Hajjeszód a mostani formájában, vagy bizonyos feladatok végzésére koncentrálniuk kell.

jelentek meg a rendőrségen. Az egészségügyi tanács határozatára felszólították a lakosságot, hogy azok részére, akik rendszeresen tejet szállítanak a falvakból, hatósági igazolványt szerezzenek, amely nélkül tejet árusítani ezertul nem szabad.

Több hasonló természetű indítvány elfogadásával a közgyűlés végetért.

gondoskodni. Palesztinában felmerült az a gondolat, hogy külön iskola-alapot kellene létesíteni, esetleg iskolaegyesületet, amely az iskolák finanszírozásával foglalkozna.

A Keren Hajjeszód a különböző alapok központi intézménye lesz.

A Keren Hajjeszódon kívül más szervezeti problémák is napirendre kerülnek. A cionista szervezet viszonyára a Keren Hajjeszódhoz, a Keren Hajjeszód és a nemzeti alap közötti érdekek s átkeresztelés, szorítva a cionista pénzügyi akció kérdése és pedig hogy ezek az akciók egymás mellett, vagy egymásba kapcsolódva hajtsassanak végre.

A cionista szervezet jövője mint Jewish Agency.

A mandátum ratifikálása után a cionista szervezetet, mint Jewish Agency ismerték el. A negyedik cikely egészen világos, nem lehet kétséges, hogy a cionista szervezet ezertul a Jewish Agency. Ezzel nincsen ellentétben a cikely második része, amely szerint a cionista szervezet köteles az összes zsidó körök közreműködését igénybe venni Palesztina felépítéséért.

dését Palesztina felépítésénél igénybe veheti, anélkül azonban, hogy ezek a körök a Jewish Agency kötelékébe kerüljenek. Ezt ezért le is kell szögezni, mert mind gyakrabban kerül fel az a feltevés, hogy a Jewish Agencyt most átalakítják és átszervezik.

A Jewish Agency a mandátum ratifikálásakor a cionista szervezetből alakult át új formájára. Ennek a megállapításával azonban a nemzionista elemekhez a Palesztina munkába való bevonás kérdése még nincsen érintve.

köznyös zsidóság is részt venne a Palesztina munkában.

Általában minden cionista osztja ezt a véleményt. Csupán abban van különbség, hogy milyen uton közeledjen a nemzionista közreműködése. Némely köröknek az a véleménye, hogy a cionista szervezetnek egy programotikus nyilatkozattal tisztán Palesztina-szervezeté kellene nyilvánítania magát, hogy ezzel a nemzionista elemeket is bevonják a cionista szervezetbe.

A mészáros-konzorcium biztosítja a város husellátását

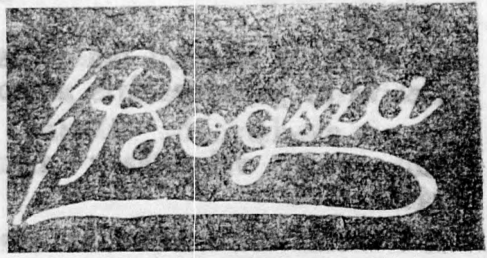
A Jacoban-féle konzorcium megszünt. Hogyan történik a hus szétosztása?

Az Új Kelet tudósítójától

A kolozsvári lapok egy része hetek óta súlyos támadásokat intéz a Jacoban-Winkler-Réthy-Kirkósa konzorcium ellen. A lapok szerint a konzorcium, amely kizárólagos jogot szerzett Kolozsvár fogyasztóközösségének husellátására, meg nem engedett módon üzérkedik az exportőrök által leadott kvóta-állatokkal és így horribilis jövedelemre tesz szert.

A több hete tartó hírlapi támadások ellenvélemény nélkül jelent meg az erdélyi sajtóban. Tegnap számonkérő köztölt a mészáros-szövetség vezetésének nyilatkozatát, amely erősen rációfól a sajtó egy részében elhangzott támadásokra.

A Jacoban, Kirkósa, Réthy és Winkler féle konzorcium negyven-ezer lei törével beolvadt az új konzorciumba. Harmadiké, kolozsvári mészáros társasághoz kepest arányos összegetben kilencszáz ezer lei jegyzett.

Central Buffet Buzsák utca az élle közönség találkozó helye

Eredeti gyári árban kötött kabalok, sweiterek, harisnya és keztü

Blatt kötött-szövött áruháza Cluj, Főter 13. 1394

4500 kötetes román, kölcsönkönyvtárt nyitott a Salamon-nyomda könyvkereskedése Cluj, (ideiglenes helyiség) Str. Surda (Kiss-utca) 22. sz. Könyvbecserélés délelőtt 8-12-ig és délután 2-6 óráig.

előpítésénél igénybe... onban, hogy ezek a... Agency kötelékébe... zért le is kell sző... gyakrabban említi... hogy a Jewish... lakiják és átszer...

ny a mandátum ra... pionista szerkesztői... jára. Ennek a meg... ban a nemzionista... stina munkába vső... még mincson oim... ak, a cionista szer... vesesen látnák, ha... lehetséges, hogy... ica felállításában... g is részt venne a... munkában.

ben cionista osztja... Csupán abban van... nyen uton történelk... örreműködése. Né... a véleménye, hogy... nek egy program... títván Palesztin... nyilvánítnia megát... pionista elemeket is... ta szervezetbe. E... yos argumentumokat... eddigi tapasztalatok... nyhákoratnak nem... ménye. Azonkívül... téslelet az mutat... a szervezet eredmé... aratásának közsön... hogy a cionista... ó és fesszi a pro... nemzeti program... bánt is feladna.

Konkordium... husellátását

konkordium meg... rténik a hus szét... ása?

adósítójától -

lapok egy része... támadások-t intéz... akler - R. th - Kir... ellent a lapok sze... amely kizárólagos... kolozsvár fogyasztó... ellátására, meg nem... zerkedik az export... kvóta-állatokkal... jövedelmre tesz... közellátásra szánt... a osztják el rande... között és a kiosz... minőségű és élvez...

artó hírlapi támasd... y nélkül jelentek... sajtóban. Tegnap... olár a mézáróse... gának nyilatkozta... en rácafol a sajtó... zott támadásokra... riat a Jacoban-féle... egy hónapja meg... adások egy nem... eilen irányulnak... gy ideig a Jacoban... végezte a hatósági... de a polgármester... olvad a mézáróse... enleg az a helyzet... sövetsége, mint kon... hatósági hus eladá... télelt bevonásával... betekinteti a mé... konzorciumának ve... talis üzleti köny... zéseket állapítottuk

Kirkász, Réthy és... zorcium negyszáz... beolvadt az új kon... minéké. Kolozsvári... etéhez képest ará... kilencszázzer leit... konzorcium a kon... vágásáról gondosko... hatósági ellenőrzés... arányosan az ősz... mézárók közt.

kereskedése
(Kiss-utca) 22. sz.
után 2-6 óráig.

Tehát azok a mézárók is kapnak a hatósági husból, akik nem adtak tőkéit a konzorciumhoz. A konzorcium hét és fél leles áron bocsátja a hus a mézárók rendelkezésére, akik azt nyolc-tíz leles áron mérik a közösságnak. Letagadhatatlan tény az, hogy Bukaresten kívül Románia területén egyedül Kolozsvár jut max mális áron juh, borju és marhahushoz. Mivel a kontingens sertiés mennyiség-i nem fedeik a lakosság szükségleteit, a hatósági sertiés hus szigorú ellenőrzés mellett a város által megjelölt mézárószékekben árulják maximális áron a közösságnak. Abban az esetben, ha a kontingens leadása néhány napig szünetel, a konzorcium a zavartalan husellátás érdekében előlegezi a szükségessé mennyiségeket. A konzorcium üzleti könyveiből meggyőződünk arról, hogy a Jacoban-féle érdekeltség az eszeléges hozson harmincöt százalékat kapja. A fennmaradó hatvanöt százalékat a konzorciumban érdekelt harminckét mézárós kapja tökéjük nagysága szerint. Ha egy egy hónap nyereséggel zárul, egy a nyereség husz százalékat üzleti forgalmuk arányához mérten, azon mézárórok között osztják szét, akik a konzorciumban nincsenek tőkével érdekelve.

A kolozsvári mézárószövetség konzorciuma fennállása ó a eredményesen működik a polgármester és főjegyző erkölcsi támogatása mellett. Az új konzorcium fennállása óta nem történt meg, hogy a közösség a sertiés hus kivételével ne jutott volna a hatóság által megállapított maximális áron juh, borju vagy marhahushoz. Visszaélés nem történhet, mert a mézárók üzleti érdekből egymást, a hatóság pedig az összes mézáró sokat ellenőrzi a konzorciummal együtt. Tudomásunk szerint Metes prefektus, Pop polgármester és Hosszu főjegyző a konzorciumot nem megszünteteli, hanem kiépteteli aksrják, mert ez a város érdekein kívül a fogyasztóközösség érdeke is így kívánja.

A czortkowi rebbe a zsidó ujjáépítő munkáról

As Uj Kelet tudósítójától

Berlin, augusztus 15. A czortkowi rebbe a napokban Németországban való útutazásában itt tartózkodott. Ezt az alkalmat a mizrachi szervezet berlini csoportja a rebbenél való tisztelgésre használta fel. Dr. Pick tanár (Jeruzsálem) a cionista végre hajtó bizottság tagja, Dr. Grünberg szeminariumi docens, Hermann Struok festőművész és dr. H. Levy rabbi jelennek meg a hírnemes gáonánál, aki a küldöttséget nagyon szívesen fogadta és a beszélgetés elején kifejtette, hogy tagja ugyan az Agudának, de Cionhoz való szeretele oly nagy, a zsidóság feladata oly hatalmas és a feladatok megoldása annyira sürgős, hogy félre kell tenni minden más politikai mellékleteket és csak arra kell irányulni minden becsületes zsidó akaratnak, hogy közösen és vállelve teremtsük meg az együttes munka feltételeit.

A küldöttek mindegyike hozzácszólt a kijelentéshez és hangsúlyozottan fejtette ki a mizrachinak azt az álláspontját, hogy most, a mandátum nyelbefejtése után hejlandók a közös munka érdekében kezdet fogni azokkal is, akikkel eddig egyuton nem mehettek. Elérkezett az idő, hogy a cionista párt helyébe most már a zsidó nép lépjen: a multi félreértéseit és keserűségeit el kell felejteni, mert már csak egy el léteget minden zsidó szemé előtt: Erec Jisraél ujjáépítése. A Szentföld a Tórá is igazi szent értelmében fogja felvirágoztatni.

A küldöttség vezetőtagjai kijelentették, hogy a karlsbadi évi konferencián a mizrachi szorgalmazza majd, hogy az Agudas Jisraél a Jewish Agencyben megfelelő képviselőt kapjon. Ennek előfeltétele

azonban az, hogy az Aguda mutasson komoly és becsületes akaratot a Palesztina munka iránt és helyezkedjék feltétel nélkül a mandátum alapjára. — Az Aguda kebelében ugyanis még ma is vannak olyan körök, amelyek ezt a feltételt nem fogadják el — mondotta a küldöttség egyik tagja.

A czortkowi rebbe erre így válaszolt:

— A mizrachinak ez a kifogása helyt áll ugyan, azonban nem utoljelhatja el a cionizmussal szemben azt a szemrehányást, hogy a cionistáknak egy bizonyos rétege ki akarja kapcsolni teljesen az ortodox át. Én azonban azt mondom, hogy a mizrachi és az Aguda két út, amely egy ól felé vezet. Mindenki menjen a maga útján, ne hadasozzunk egymással, minden párt nézze inkább a közös célt, támogassa és segítse egymást.

A beszélgetés azután Erec Jiszraélra terelődött. A czortkowi rebbe saját álatát fejtette ki a Kook és Sonnenfeld-féle csoportok között fenn

A színajai minisztertanács

Nem lesz rendkívüli ülészak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Negyfontosságú minisztertanácsra gyűlnek össze a kormány tagjai tegnap délelőtt Sinajában, amelyen az előzetes jelentések szerint meggyőző erejű határozatokra kellott volna hozni az aktuális politikai és gazdasági kérdésekben. A minisztertanács fontosságára való tekintettel a miniszterelnök külön levélben szólított fel minden minisztert, hogy haladéktalanul utazzanak Sinajába. A miniszterelnök és Vintil Bratianu pénzügyminiszter automobilon érkeztek meg Doraavatráról, egyedül Bauu séművész-ti miniszter hiányzott, aki súlyos betegesen fekszik Romában. A minisztertanács tíz óraker kezdődött. Tizenegy óraker a miniszterek résztvettek a király születésnapja alkalmából tartott Tedsumon.

Erdély és a gabonakontingentálás

A minisztertanács először a gabonakontingentálás által Erdélyben előállott új helyzettel foglalkozott. Mosoiu táborok jelentést tett az Erdélyben érezhető tengerihányról, majd a minisztertanács utasította a földmívelésügyi minisztert, hogy a közlekedésügyi miniszterrel egyetértően tegyék meg a szükséges intézkedéseket Erdélynek gabonával való ellátására.

Rekvirálják az „Astra“-műveket

Ezután az aradi „Astra“-művek sztrájkjával foglalkoztak. Marcescu miniszter előadta a sztrájk keletkezésének okait és azt javasolta, hogy az „Astra“-műveket a CFR. részére foglalták le. Hosszas tárgyalás után a minisztertanács valóban elhatározta, hogy az aradi „Astra“-műveket a CFR. részére rekvirálja azzal az indokolással, hogy az aradi incidensből románellenes magatartást észlelték.

A minisztertanácsot megelőzőleg a kormány hivatalos lapja, a „Vitóruľ“ is kijelentette, hogy Sinajában dönteni fognak

a rendkívüli parlamenti ülészak

egybehívásáról, amelyen a legsürgösebb javaslatokat tárgyalnák le. Így szó volt a tisztviselő fizetés-emeléséről és az angol kölcsönre vonatkozó tervezetek megszavazásáról. Ezzel szemben a minisztertanács ezzel a kérdéssel nem foglalkozott, illetve a kiadott kommuniké erről nem emlékezik meg. A minisztertanács után Constantinescu, Florascu és Duca miniszterek az újságíróknak röviden csak azt jelentették ki, hogy a parlament rendkívüli ülészakot nem fog tartani.

Markovits F. ékszerész, Arany- ezüst ékszerék, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek. 1393 Cluj, Wesselényi-utca 20. sz.

álló konfliktus miatt. — Meg vagyok róla győződve, hogy mind a két férfi a legjobb szándéktól van eltelve és mindketten a Tóra szellemében akarnak osee kedoi Fájdalom, a harcot, amely már elfajult látszik, közbenállók szitották és kihasználják.

A küldöttség tagjai megkérdezték a czortkowi rebbet, vajlandó-e a hadakozó felek között közvetíteni, mire kijelentette, hogy ő ezt a legszivesebben vállalná.

A Keren Hajjeszód kérdéséhez kijelentette, hogy kul urális kérdésben nehézs a megegyezés a cionistákkal, de gazdasági téren feltétlenül együtt akar velük haladni. Mint az Aguda tagja, nem akar elébe vágai a hozandó határozatoknak, azonban egész erejével azon lesz, hogy az Aguda a Keren Hajjeszódért dolgozzon. Biztos eredményt vár ebből a fellépéstől, mihelyt néhány kérdést — köztük a Jewish Agency kérdését — elintézték.

A küldöttség barátságosan távozott a czortkowi rebbetől.

Grivita és Valealarga

A grivita CFR. művek egészével kapcsolatban Mosoiu miniszter tett jelentést. A jelentés szerint a kár nem haladta meg a százmillió leit. Intézkedett a miniszter, hogy a művek elpusztult épületeit sürgősen építsék fel újra, sőt ezzel egyidejűleg a grivita művek kibővítését is tervezik. Valealargánál történt katasztrófa áldozatainak kártérítése ügyében azt határozta a minisztertanács, hogy eiben kimondja a kártalanítás jogos igényeit, de a túlzott követeléseket nem teljesíti. Jonescu Sergiu ezredes csatládja példái kétmillió leit igényel.

Egy óraker a miniszterek udvari ebédet vettek részt, majd újra tanácskozásra ültek össze. Elhatározta a minisztertanács, hogy a kereskedelmi minisztérium mellett egy külön élelmészeti export hivatalt

állít fel. Elhatározta továbbá a kormány, hogy a szeptember végéig előálló költségvetési többletet a tisztviselők helyzetének javítására fogja fordítani.

A minisztertanács a koronázásra

vonatkozólag egy döntött, hogy azt az ősz folyamán októbernél megtartják. A végleges dátumot egyik legközelebbi minisztertanácson fogják megállapítani. A minisztertanács után Bratianu miniszterelnök és Vaitoiuau belügyminiszter Bukovinába és onnan Bessarabiába utaznak.

— Olvasta már Agnon, a legnagyobb élő héber író regényét? „És a meggörbedt kiegyenesedik“?

Megnyit! a Megnyit!
„Helios“
kötöttszövött árnygár leaha fa
Cluj, Piața Unirii 7. (Főter)

Óriási választék: 1389
Kötött kabátok
Kötött ruhák
Női és gyerek ceppok
Jámperek
Harisnya és keztükben
Eredeti gyári árak

Arany- ezüst ékszerék, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek. 1393 Cluj, Wesselényi-utca 20. sz.

PILPUL

> **Hacsak rá gondolunk, felhők gyűlneknek a homlokunkra s a hajunk kezd őszülni a gondól.** Ma lesz itt, jaj mi lesz itt! Eddig még csak megvoltunk valahogy. Egre drágult az életünk, de azért csak adott a pék kenyert jó pénzért, a mézárós hus mégjobb pénzért s ha a tehénnek átadtunk néhány valutát, adott egy kis visbefőt tejet. De mi lesz ezután! Elképzeli is szörnyű. Le se merjük írni, mert rémhír, de le kell írunk, mert így jelentik Sinajából. A kormány élelmészeti hivatalt létesít. Sírjakat gyerekek, igen élelmészeti hivatalt. Ez a hivatal fog gondoskodni arról, hogy én, te, ő, mi, ti, ő, élelmészé legyünk. Ez a hivatal fog majd korogni, ha a tömegek éhsékek lesznek. Ez a hivatal lesz majd a régi jó élelmészeti központok utóda. Ama központokról tudjuk, milyen pompásan értékelték hozzá, hogy már a megalakulásukal elbujtassák az árut. Tartunk tőle, nem is tartunk tőle, tudjuk, jaj tudjuk, hogy az élelmészeti hivatalból csak a hivatal marad meg, az élelmészé ugy elbujik, mintha az életre történék. Kezd majd visszatérni az idő, amikor élelme csak annak lesz, aki élelme Ani helyes is, stílusér is. Helyes, mert aki élelmetlen, az haljon éhen és stílusos, mert tudvalkó, hogy a szuster rongyos cipőben jár, a szabónak pedig a nadrág lyukos. Hát mi itt Romániában, akik tejjel, kuzával, hússal, vajjal és tojással vagyunk megáldva, rácságlóttunk, hogy élelmészeti hivatalunk legyen. Igar, hogy szobb helyilmemet is el tudjuk képzelni, mint élelmészeti hivatal által élelmészé lenni.

> **Kérlek barátom, vedd le a kalapodat.** Ha sarka van a fejeden, meretvid egyenesre nagy ujjadat és csapd a szélere, állj haptákba, tisztelegj. Ezek a franciák minden tiszteletet megérdemelnék. Ahogy ezt a kis ügyeiket megcsinálták, az egyszerűen imponáló. Ahány illusztris vendég érkezett Párisba, elvitték Reimsba, Verdunbe, Északfranciaországba és potyogtatták a könnyeit. Az idegenvezető Jeremiásként vagy Máriuszként ült le az úszkös kövekre, az idegen pedig hazament és megeresztett egy két cikket a szegény franciákról, akiknek fel van dolva a tüzhelyük és nem lehet ujjáépíteni, mert azok a genosz németek nem fizetnek. Még németek is akadtak szép számmal, akik sirtak a francia romokban. Legutóbb Bismarck vitték el az elpusztított megyékbe. Odavitték Lloyd Georget is, od-vitték Wilson, oda Morgant, az amerikai tröszturalyt és szónokoltak és tépték a sebeiket és sirtak. Hát persze. És a földult vidékek csak nem akartak felépülni, mert a németek mehezul megtagadták a fizetést. A németek ugyan mindent megfintettek, még munkásokat is adtak, de a munkásokat haszontilték, a pénzt pedig... na igen a pénzt? Azt a jó franciák a leggyel hadszereg felismerésére költötték és elköltötték Kolesak, Denikin, Judenics és Vrangél hadjárataira. Adták bulóie a bajor ellenforradalmároknak, pénzelték az orosz nagyköveteket, apantást utáltak ki az orosz nagyhercegeknek és sokszor más szegénylegények. Hát persze, hogy nem épült fel az elpusztult Franciaország. Hát persze, hogy új fogalom készül keletkezni a panameról, mert amit szintén egy szenális francia teremtett meg, a panama ső, nem fedi már ezt a milliárdos elkoicsakozást. Nos barátaim, le a kalappal! A franciák értnek hozzá. Ahhoz is, hogy maghassák az embert és könnyeket sajtójanak a köböl is és ahhoz is, hogy a pénzt kisajtolják az adósból. És értnek hozzá, hogy a milliárdokat elvrangelezék. A franciák a világ legsenálisabb nemzete. Híjjenek soká, az embert kor legvégső háráig, de legalább addig, amíg az oldenkinezett pénz meghozza a kamatszít.

A Zsidó Nemzeti Alap országunk földjét akarja népünk köztulajdonába visszavásárolni, (akik a föld, az az ország) a Keren Hajjeszód a fejlett európai állami élet alapjait akarja lerakni e visszaváltott földön, a Tarbut-Kulturalap pedig a sivatagvándorlás nevelési alapja Siessen!

HIREK

Az igazságügyminiszter Kolozsváron. A kolozsvári igazságügyi vezérigazgatóságot táviratban értesítették, hogy Florescu igazságügyminiszter szombat délelőtt Kolozsvárra érkezik. Az igazságügyminiszter kolozsvári látogatásának különös jelentőségét ad a bírói szervezeti szabályzat most készülő reformja. Florescu miniszter itt akarja tanulmányozni azt a kérdést, melynek helyes megoldására már régóta küzd a bírói kör. Mindenekelőtt a bírák függelékének teljes biztosítása az új szabályzat legfőbb célja. Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy bírákat, ügyészeket egyik napról a másikra áthelyezték, nem egyszer politikai okból, legtöbbször pedig alacsonyabb beosztásba, mint amilyennel bírtak. A bírák elmozdíthatatlansága az új szabályzat egyik sarkalatos pontja lesz.

Személyi változások Kolozsvár és Kolozs megye közigazgatásában. A liberálisok kormányrajtása óta talán Kolozs megye az egyetlen erdélyi terület, ahol a párt uralomrajtása személyváltozás tekintetében nem érintette a közigazgatás vezetését. Az a tények, hogy a regábeli tisztviselők vezetése alá jussanak az ifjoni ügyek, semmiképpen sem tudott meggyökeresni. Csak avatottkörüli tisztviselők, akiknek az erdélyi közigazgatásban régi gyakorlatuk van, tudák a helyi viszonyok ismeretében az ügyeket megfelelő módon vezetni a jogfolytonosság hiányos sága nélkül. Már azt hittük, hogy a liberális kormány, legalább is a ideig, amíg uralmon marad: Kolozs megyében nem fogja bolygatni a közigazgatás személyi részét. A vármegyében különben is eddig egyetlen elmozdítást vagy áthelyezést a kormány nem fogantatott Metes prefektus megkérdésére nélkül. A közhit az volt, hogy amíg vagy koalícióba nem kerül a liberális párt vagy amíg át nem adja a hatalmat egy másik párt, hogy addig Kolozs megyében és Kolozsváron a mai vezető egyéniségek maradnak az ügyek élén. Most azonban a kormány, mint jól értesült helyről tudjuk, elhatározta, hogy új embereket állít Kolozs megye élére is. Metes Péter prefektusnak, a kiváló közigazgatási szakembereknek át kell adnia majd helyét Florescu tordai birtokosnak és volt prefektusnak. A polgármesteri állást viszont Jaga Justin töltés be, míg a rendőrprefektusi állásra Muntean Liviu, a rendőrigazgatóságon Pilit igazgató helyettesét nevezik ki. Egyelőre csak homoly kombinációként emlegetik ezeket a személyi változásokat. Vajon a változások az ügyek menetét kedvezően vagy kedvezőtlenül fogják-e befolyásolni, azt a jövő fogja megmutatni.

Delegátusválasztás Kolozsvárt. A kolozsvári delegátusválasztás vasárnap délelőtt tíz órákor veszi kezdetét a chevre kadisa irodájában felállított urnák előtt. A szavazás déli 1 óráig tart. A választási bizottság felhívja a szebelfizetőket, hogy a szavazásban minél nagyobb számban vegyenek részt és emlékeztet arra, hogy minden 10 sékelfizetőnek jogában van jelöltet megnevezni, ki felveendő lesz a jelöltek névjegyzékébe. Minden jelöléshez a 10 sékelfizető ajánlásán kívül a jelölt írásos nyilatkozata is szükséges, melyben kötelezőleg kijelenti, hogy megválasztás esetén résztvesz az aradi konferencián. A jelölések legközelebb vasárnap délelőtt 9 óráig adandók be a Szövetség központi irodájában (Calea Regele Ferdinand No. 48.) a választási bizottság címére.

Ma lesz ítélet a dollártolvaj postások ügyében. A dollártolvajlásai gyanúsított mozgópostások törvénytörési fő tárgyalása már az ötödik napja tart. Tegnap befejezték a tanú kihallgatásokat és meghallgatták a postai szakreferensek véleményét. Ma kerül sor a vád és védbeszédre. Ítélet csak a késő esti órákban várható.

Frenkel Mór ellen megszüntették az eljárást. Óriási feltűnést keltett az a feljelentés, amelyet a napokban Moldován Pop Dénes, volt lekésztett Frenkel Mór ismert nagyvállalkozó ellen a kolozsvári ügyészségben. Moldován cég társa volt Frenkel Mórnak, akivel „Moldován és Frenkel” cég alatt hosszabb ideig szeszállatást vezetett névlegesen. A cégviszony az elmúlt évben megszünt és a feljelentés szerint a közös üzletből kifolyólag Moldován nagy összegekkel károsodott. Moldován az ügyészségtől a Frenkel cég ellen a büntügyi zárlat elrendelését kérte. A feljelentés alapján megindított és több nap óta tartó vizsgálat elő Kolozsváron a legnagyobb érdeklődéssel tekintették. A napilapok is foglalkoztak a kérdés-kívül érdekes ügyvel és félreértések elkerülése végett Frenkel Mór szűkségének látta hírlapi nyilatkozatot közzé tenni, amelyben tiltakozott minden meggyanúsítás ellen és arra kérte ismerőseit és üzletfeleit, hogy vélményüket az ügyészségi vizsgálat befejezéséig függesszék fel. A ma befejezett vizsgálat teljesen igazolta Frenkel Mór, amennyiben a vizsgálóbíró a szakértők és a védő előterjesztéseinek meghallgatása után a feljelentő Moldován Pop Dénes kérését, hogy a büntvádi zárlatot elrendelék, elutasította. A bírói végzés indoklásában tényként leírta, hogy ebben az ügyben legfeljebb csak magánjogi elszámolásról lehetne szó, de minosen semlyen adat arra vonatkozólag, hogy akár a könyvek vezetésében, akár az üzletek lebonyolításában a legkisebb büntetőjogi alapis fenforogna. A vizsgálat tehát rövid néhány nap alatt teljes világosságot derített a nagy port felvert afférra és az ügynek legfeljebb egy szűke magánjogi kereszt lesz a folytatása.

Jobb a magyar korona a márkánál. A valutapiac világszenzációja a tegnapi zürichi ársírt: a márka a magyar korona alá került. Ezzel véglegesen felbomlott az a partizos viszony, amely éveken át fennállott a márka és a magyar korona között. A jóvátételi bizottság meghiusulást előt álló tárgyalásai még súlyosabbá teszik Németország kihatásait a jövőre vonatkozólag. Az erdélyi piacra a márka katasztrófális zuhanása nagy fejtelenséget okozott. Tegnap már 5-6 os kurzuson is lehetett márkát kapni.

A csehországi Habsburg-birtokok ügye a népszövetség előtt. Bécsből jelentik: A népszövetség legközelebb egy konzorciumnak a csehországi állam ellen emelt panaszával fog foglalkozni. A konzorcium amerikai és francia pénzemberekből áll, akik azt állítják, hogy Frigyes főherceg csehországi birtokait megvásárolja. Erre vonatkozólag már régebben szerződést kötöttek a főherceggel és tekintélyes összeget folyósítottak előre. A csehországi kormány a leghatározottabban megtagadja a felfoglalt birtokoknak sár alól való feloldását. A konzorcium, amelynek Viviani volt francia miniszterelnök az egyik ügyvédje, opiót biztosított magának a Csehszlovákiában felfoglalt valamennyi Habsburg birtok megvásárlására, ha azoknak felszabadítását kezébe kerül a csehszlovák kormánytól. A konzorcium most a népszövetség utján akarja Csehszlovákiát annak elismerésére kényszeríteni, hogy nem volt joga a Habsburg birtokokat állami tulajdonnak nyilvánítani.

Százhatvan dollárt négy és fél lei. Temesvárról jelentik: Az első számú postahivatal szolgája még 1918-ban százhatvan dollárt kapott egy amerikai rokonától, aki a panat egy bécsi bank utján utaltatta át. Az akkor még magas árfolyamon beváltott összeget a forradalom és az utána következő bizonytalan viszonyok miatt a bank csak most juttathatta el rendeltetési helyére. A oszák beváltásakor összesen négy lei ötven banit kapott a peches szolga, aki kártérítési pert akar indítani a bécsi bank ellen.

Delegátus-választások. A III. cionista konferencia iránt országsszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Eddig a következő helyekről érkeztek be a Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodájához a delegátus választási jegyzékönyvek: Balázsfalván delegátusnak megválasztott Róza József és dr. Friedmann Márton, pódelegátusnak Salamon Samu és Lób Dóra. Hátszegben dr. Deák Lajos, Lövi Lipót, Bárdi Ede, Klein Henrik és Berkovits Rezső, továbbá pódelegátusoknak Löbl Adolf, Kemény Simon és Salamon Ármán. Lipác, Strauszmann Jakab, dr. Perius József és Schwartz Adolf, ezenkívül Schultz Sándor és Tiegemann Mór. Marosilyán: dr. Rapaport Lipót és pódelegátusnak Klopel Andor. Nagyszomben: dr. Schwartz József, dr. Antal Sándor, dr. Hősig Rudolf, Grünberger József, dr. Róvácz Béla, továbbá Lukács Aladár, dr. Révész Béla, Gerson Mátyás és Goldstein Ferenc. Géron: Schwartz Missa. (Folytatjuk).

Collins tábornok meggyilkolása miatt összehívták az ir parlamentet. Londonból jelentik: Collins megöléséről pontos hírek még nem érkeztek. A tábornok régóta szaka volt az extrémisták szemében és ezelőtt néhány hónapnál már merényletet is követtek el ellene. Lloyd George részvétáviratot intézett az ir kormány elnökéhez. Az ir parlamentet összehívták.

Javultak a szállítási viszonyok. A romániai szállítási viszonyokról volt alkalmunk egy nagy szállítócég főnökével beszélni, aki a következőket jelentette ki:

— A szállítási viszonyok az utolsó hónapokban lényegesen javultak, a vasuti közlekedés jobb lett, nagyobb az adminisztrációs rend, a vám is jól működik és míg eddig heteket volt igénybe a vámkiüldemények tranzitálása, ma 24-48 óra elég ehhez.

— Milyen országokkal a legélénkebb jelenleg az export és az import?
— Az export esidőszerint Magyarország felé a legnagyobb, shová fát, rongyot és olajpogácsát szállítanak. Az import lényegesen kisebb, de ami annak tulajdonítható, hogy részben a bécsi kereskedők tartózkodnak az eladástól, részben kereskedőink képtelenek a drága valuta miatt, Románia legnagyobb import pi-cán, Csehszlovákiában vásárolni. Ennek az importcsökkenésnek a következménye a lei javulása is.

— Hogy áll most a vagonszerzés?
— A vagonkiutaló bizottságok megszüntek és az állomásfőnökök adnak kocsikat. A fuvarlevelet depónálni kell és nyolcszáz lei kell vagononként fizetni.

— A vasuti tarifa drágább lett?
— A tarifa átlag harminc százalékkal emelkedett.

— Hogyan áll a biztosítások ügye?
— A biztosító társaságok a felvett jegyzékönyvek alapján mindent megtérítettek, csupán a vasut támaszt nehézségeket a visszatérítésnél. Még alig hallottam esetet, hogy a CFR a biztosító társaságoknak valamit is megtérített volna.

Informátorunk annak a véleményé ek adott kifejezést, hogy épen az említett rossz külföldi relációk miatt a szállítás feléténkülése egy-ideig még nem fog bekövetkezni.

— A hazárdjáték ellen. Az utóbbi időben Kolozsvárnak új színt kölcsönzött az utcai hazárdjáték. A Széchenyitérén, különösen azonban a sétatér elején a Kiosk közelében valóságos játékbarlang élet folyik. Rulett-asztalok körül isgatottan játszanak leginkább kiapénú emberek, tisztviselők és munkások, akik közül nyereséggel alig megy el kető-három. A legtöbbje keservesen megkeresett pénzét otthaggya. Alig van vasárnap, hogy bizonyos ünnepségi ürügy alatt ez az utcai fogzatgatás meg ne történjen. Ma délelőtt Msholean Péter, a vigadó bértilőnek vezetésével küldöttség jött dr. Metes Péter prefektushoz, arra kérve, hogy Erdélyben érvény-

ben levő törvények értelmében mondják ki a tilalmat az utcai rulettzésre. A küldöttség beadványában rámutat arra a rombolásra, amit a rulett szegény emberek között véghezvisz. Meglőrtönt, hogy egy nagy cég egyik tisztviselője eljártotta a cég számára inkasszált összegeket és a vesztesé csak rokonis barátai támogatással tudták visszatartani az öngyilkosságtól. A prefektus megígérte, hogy az ögyet visszálat tárgyává teszi és a közérdeknek megfelelően fog intézkedni.

Davidow Mihály távozása. Tegnap számunkban megemlékeztünk arról, hogy Davidow Mihály, a kolozsvári kongresszusi hitközég főkántorát Galacba szerződtették, ahol fizetésül — nem kétezer leit, mint lapunkban saj óhiba folytán meg volt írva, hanem hétezer leit kap havonta.

A magyar adójavaslatok. Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés tegnapi ülésén az adójavaslatok vitáját folytatták és az ülések időtartamának nyolc órára való meghosszabbítását kérték. Az indítvány felett a nemzetgyűlés holnap fog végleges döntést hozni. Czettler Jenő nagy beszédet mondott, amelyben az adójavaslatokkal szemben Gaál Gasston álláspontjához csatlakozik. A szociálisok részéről Várnai Dániel szólal fel. Az adójavaslatok antiszociális tendenciája miatt nem fogadja el. Meskó Zoltán határozati javaslatot terjesztett be, erre az ülés félénegy órákor véget ért. A magyar nemzetgyűlés aug. 16-tól szeptember 4-ig valószínűleg ünnepelni fog, ezután pedig nyolc órai ülésen fogják tárgyalni az adójavaslatokat.

Házasság. Mandel Saroltát Nagyszombenből eljegyezte Rosmann Beróát Nagyszombenből. (Mindem külön értesítés nélkül.)

Csak kétféle liszt lesz Bukarestből jelentik: Cesar Pope-cu iparügyi vezérigazgató elnöklete alatt a buza, liszt és kenyérelőítést ellenőrző bizottság ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a kormány tudomására hozzák, hogy a buzát csak azért tartják vissza, mert a termelők nem hajlandók azt a megállapított árban eladni. Határozatba meát, hogy csak kétféle liszt lesz forgalomban, amelyből minde primárnak és prefekturának mintát küldenek, hogy ellenőrizhessék az egész ország lisztjét. Tekintettel arra, hogy a kormány nem tett különbséget a buza minőségében, amikor az árat megállapította, az ellenőrzőbizottság azon a véleményen van, hogy a buza minőségével kapcsolatban bizonyos ár-emelés megengedhető.

Képes Ujság. Uj erdélyi folyóirat jelent meg, amely nemcsak abban különbözik a többi szépirodalmi hetilaptól, hogy aktuális fényképek illusztrálják, hanem előlék szellemével és színvonalával is. Erdélyi eseményekkel foglalkozik és a legjellegesebb erdélyi írók és művészek műveit óhajtja egybegyűjteni. A Képes Ujság első száma érdekes fotográfiákat közöl, többek között a Magyar Szövetség és a Magyar Nemzeti Párt nagygyűléseiről s a Képes Ujság tetszetős kiállításához mérten aránylag feltűnő olesó: egy szám ára 6 lei. Legközelebbi száma szeptember 15 én jelenik meg, számos paleztinai képet is közölve, amelyeket Ben Ami hozott magával kelti utazásából. A Képes Ujság szerkesztősége (Kolozsvár, strada Petru Maior 4) készséggel küld mutatvány-számot.

Iskolai beiratás. A Reg. Ferdinand (volt Ferenc József) uti népiskolában a jövő tanévi beiratások e hó 31-én, szeptember 1. és 3-án fognak megtartani, naponta d. e. 8-12 és d. u. 3-5-ig. A tanítás 4 én kezdődik.

Gyakorlott ügyvédjelölt. aki prefekt román és magyar, tegyen ajánlatot dr. Erdős Izor dícsőszentmártoni ügyvédnek október elsei belépésére. Díjazás megállapodás szerint.

Megnyilt a FRENKEL-áruraktár Strada Aprinjoarelor (volt Gyufagyár-utca) 13. szám. 1847
Legelőnyösebb feltételek, legmagasabb lombardok. Riffúró száraz helyiségek, pincék nagy befogadóképességgel. Vasuti vágány. Telefon 401, 290

A legsivárabb jövő elé néznek a csehszlovák fürdőhelyek

A jó valuta a fürdőket is tönkretette
Az Új Kelet tudósítójától

A csehszlovák valuta rohamos emelkedése nemcsak a cseh ipart és kereskedelmet, de súlyosan érintette továbbá a csehszlovák fürdőhelyeket is, amelyek szántó jelentős részben a közép- és kelet-európai gazdasági életnek. A fürdők szomorú helyzetéről érdekes adatokat mondott egy újságírónk Winter Lajos pestyeni fürdőigazgató:

— Az összes fürdőhelyek rendkívül nagyarányú előkészületeket tettek az idei szezonra. A nagyarányú és előnyös felkészítéssel villámsebességgel hatott a valutamelkedés. A fürdők mint ipar tudóklik minden védelem nélkül áll. Az idegenek beözönlése nem egyéb exportál, amely a többi áruval szemben azt a különbséget mutatja, hogy az árut nem külföldön, hanem belföldön: itt fizetik. Az idegen ideérkezett vendég külföldi tőkével fizet, mint a gyáros, aki az értékeit külföldön vásárolja és külföldön is fizeti kellő vámk mellett. Ezzel szemben védelem nem támogatja a fürdőket és mindenki odaszeg, ahova pénze és életlehetősége vonzódik és mi sem természetesebb, minthogy jelen körülmények között a márka áruháusa folytán minden ember, számítást végez a belföldi és a külföldi pénzürték között, inkább Németország felé vonul.

A fürdőzés a csehszlovák államnak eddig több százmilliót bevált jelenleg, hiszen legalább ennyit költött itt el az a többszáz ezer idegen, akik normális időben itt keresték szórakozást és pihenést. Ma ennek a bevételnek egy tizedét érték csak el a csehszlovák fürdők. Ebhez járul még az is, hogy elvesztették a belföldi fürdők a belföldi piacot is, mert az idevaló fürdőzők is előbb helyeket kerestek fel a külföldön, ami felett csodálkozni nem szabad.

A külföldi versenyképességét fürdőink nem bírják. Leoszártak. És a körülbelül ott tartunk, ahol 1914-15-ben, a háború kitörésekor voltunk, a korszakunk tétovgának az ürességtől, a szállodák kárpói zárva vannak és azok, amelyek hirtelen épültek fel, azok ma moztörvényre vannak utalva.

Egyetlen egy ipart sem sujtott egy gazdasági reláció fejlődése, mint a fürdőt. Ez az év teljesen elvesztett a csehszlovák fürdők számára, sőt a jövőre nézve — ha a pénzpiacra változás nem állana be — akkor a legsivárabb jövő képe áll a csehszlovák fürdők előtt. Napsugárként hat a komor állatok között a „Lidova Noviny” aug. 16-án megjelent számának vezérfelirata, amelyben Englisch a valuta alapossan stabilizálását tartja a legbelső pénzügyi politikának. E helyen Englisch rámutat a csehszlovák fürdőhelyek rendkívül nehéz viszonyaira is. Én úgy értem, csakis ettől a stabilizációtól valamint a valutáris viszonyok lassú kiegyenlítésétől várhatják fürdőhelyeink normalis további életét.

Amint a normalitás beáll, akkor a csehszlovák republika fürdőhelyei is újból felkeltett érdeklődés válnak, hiszen a mai Magyarország például egyetlen gazdasági helyet sem rendelkezik. Számára is a Tatra az egyetlen legközelebb fekvő gyógy- és kirándulóhely, vagy például Trencsénváros és Pöstyén Németország, Románia, Jugoszlávia, Lengyelország és Ausztria nélkülözni mint egyelőre nem a maga nemében csak nehezen tudják. Nem beszélünk Karlsbadról, amelynek fölénye közismert az egész világon. Miután a helyzet ma a legkomolyabb és fürdőhelyeink egy részétől zárják be európai kényelmű szállókat, ma a jövőről beszélni egyáltalán nem is szabad.

— Az Új Kelet könyvosztálya portómentesen küldi el mindentek könyv- és kottajegyzékét, aki azt egy levelezőlapon kéri.

A haifai héber műgyetem

— Az Új Kelet Palesztinába kiküldött munkatársától —

Haifa, július.

Ölts rajstarem tágas ablakánál állunk, emeleten és leeresztünk Haifára.

— Nos, — kérdezte dr. Byram, a reálgimnázium fater, keresztarcú, szemüveges igazgatója, egy testileg lehangolt, kiegyensúlyozott ember — mit gondolsz, megfelel ez a kilátás a mi pedagógusainknak?

Felője fordultam nagy tömeg házzal, tengerrel és jobboldalt az akkai parttal szembe, — igyekszem férfias lenni — gondoltam, úgy fogok neki válaszolni, mintha Európában is láttam volna már hasonló horizontot és nálunk is meg volna már az a praktikus iskolai szellem, ami ebben a héber reálgimnáziumban megvan — csakugyan... mintha Pesten tényleg láttam volna ilyen... nem! nem!... mégse... — 6, istenem, Fourier fater azaz zottott eszembe. Az ember tragédiájáról... azt láttam... és a haagom — vettem ijedten észre — egészen összerőtött... — ez az ember még azt fogja gondolni, én nem állok a történelmi materializmus alapjára — gyorsan megkocni kezdtem okhoz, oshoz, szekkerüséghez... de majd elbódíttem! alig találok magamban ezekből valamit... ekkorra már reszög, közép európai haagom is feljött... jó ég! az ökök nem tája szót száját ily bávatagon!

— ... igazgató ur, mit mondtak... én esküszöm, nem látan életemben még ilyet... és, ha szabadna... egy reálgimnáziumban... síri... csak azzal tudnám kifejezni az én örült örömeimet... és higye meg igazgató ur, nekünk ez is nagy szerencsétlenségünk... hogy mi, Európaiban, még nem tudunk terminus technikusokkal örülni... de a háboruban és azóta borszasztan felszakították az idegeinket... jaj! most sincs egyensúlyom... hát nem szégyen, hogy itt ennek az ésszerű életnek és tiszta... néhát! könnyekkel örülök... igazgató ur, hogy kacaghat ön... pedig istenem, milyen szomorú... mi odát milyen betegek vagyunk!... lája, már sírok is... tiszta örület!... egy rajstereben, kupokon és perspektívákban, sírok... most látom, rémes, milyen messze vagyunk mi még a racionalizmustól... nem csoda igazgató ur... nálunk Hans Heinz regények jelennek meg... istenem, úgy irigylem önöket... milyen egészségesek!... nálunk minden szíri olyan egészséges, mint önök... mindenképpen beteg... brr... és nekem ezek kősz a betegek közé kell visszamennem... Alkalmazzon itt engem, igazgató ur!

Ki látott már mértani mosolyokat? Mi nem. Mert a mi gondolkodásunkat összekuszálta a háború és a háború utáni krízis és a mi kusza gondolataink összekuszálta a mi arcvonásainkat. Mi már csak hilyén vigyorogni tudunk De Byram igazgató urnak, összes tanárainak és tanítványainak szabatos gondolataik vannak és ha ők mosolyognak, akkor az ő mosolygók aruk minden redjében egy-egy ilyen szabatos gondolat ül.

— Megténném, — mondotta kacagva — de csak egy feltétellel: ha engedné magát a mi határozatos gombótot katalinokban újraönteni...

— Jól van, szótlan tréfásan, de mivé lenne európai egyéniségem?

— A peer-gynti? ... mert azt csak elismeri, — fordult komolyabba a hangja — hogy Európában ma minden ember egy Peer Gynt, aki hangszóval, csalással, levegőben lovagolással akarja énjét a lábai alatt már lehűlő és keményedő kollektív életmasszából kimenteni... Hogy pedig itt mivé lenne individuum? ... jöjjön — és szilárd lépésekkel előrerúdul — meg fogom mutatni.

Átmentünk egy hosszú, zöld csempével kirakott folyosón, két oldalán csinos üvegszekrényekben, a Haifa környékén található ásványok és rovarok állítottak meg egy pillanatra, — ... jöjjön csak tovább — szólt

hátra dr. Byram — ide még vissza fogunk térni...

és már leeresztünk a fölépő könn, épen szünet volt, a földszintet és a tágas, kertes udvart tornázó, társalgó tanuló töltöttek meg, csitri körhaju lányok pajzsan héber basszós és frúrus kisfiúk pattozó héber sportkifejezései egy percre itt is megereztettek.

— ... Ő egy igazi romantikus európai! — nevelt rám az igazgató — de most már engedje megfogom a kezét — és, ahogy a Karmelen főkvi iskolai falán mégjobban felkapaszkodtunk, impozáns dokszzerű épületeket értünk el, — mert megereztünk a műhelyekhez, mérőlécek, mérési eszközök, gyalupadok, elektromos gépek közé... megvan Önnek a materializmus egyensúlya?... nehogy itten a ruadék és vaspálok között felboroljon!... vigyázzon a hajószékjakra... most nem vagyunk a tudomány bircalomban... — ... milyen gúnyos Ő, igazgató ur...

— ... dehogyl! ... csak néztem Önöket... habál!... vagy a tudást letti ben?... Ő még fog nekem erről beszélni, mert azért érdekel... most pedig csakugyan adja ide a kezét... így... — a gépek mellől, islétes munkásszobájában, ekkorra biztos, nyugodt tekintetükkel már felpillantottak a reálgimnázium gyakorló növendékei... nézze ezeket a fiukat, így teszik át mindenrap a dőlőtt tanult elméleti fizikát az áttételei síjkon és kerékeken a praktikus valóságba — épen meg érttem bámulni őket kontinentális csodákozással, amikor már mind újra a csavaszokra és bizt n-ági szerepekre figyelt... drága, erős emberek! kidobták magukból az irracionalis bűvészkedést! — ezek a villamos gépek — folytatta tovább dr. Byram — hájják szótan az összes többi műhelyek gépeit — és már kettő voltunk a másik teremben... itten a gyalu, a fűrészt... — ebben a műhelyben négy-öt asztalnál rejtő diákok dolgoztak, a kéz szekrény, ágy, szektereket diákszatosok vetők át fölük, ha nem volt bennük hiba, azonnal hozzáfogtak a hivatáshoz, a falaknál már elészített butarabok... asztalkák, virágállványok, könyvelészek állottak, — ... kezdi már megjelenni az egyéniségét? — kérdezte az igazgató amikor ezeket a butorokat néztem... — de tessék tovább jönni — és egy másik nagy helyiségbe léptünk — ... vegye szemügyre a fémkészítményeket is — kébluros diák a legújabb modellű lakatot, kulcsokat és kilincseket tartotta elénk — vagy menjük át a könyvkötészetbe... itt a diákok tészészerinti borításterveket alkotnak, nézze meg ezt például! — figyelmestett dr. Byram és kezemből adta Marx héber Kapitálját — mit szól ennek a kötésnek az egyszerűségéhez és masszivitásához, az egész történelmi materializmus ki van a simaságában fejezve... nem és egyszerű és józan dolog?... lája, ezt egyik ötdozsályos diáknak csinálta szabadon és beleesés nélkül... — nagy, pontos ajtón ismét, de egy egészen más oldalon, az udvarra jutotunk — ... most a közös konyhába és étterembe megyünk át... — nemcsakára egy kisebbfajta bejárata belépünk és terekkel fedett rövid folyosón keresztül haladva már benn is voltunk a fehér csempés konyhában... — ... Mindegyik diáknaponta, dőlőtt, egy órát a konyhában tölt... — Az összes tanuló itt étkeznek... este mennek csak hazra... és épen ezért tudunk nekik az élet minden megnyívánulására kiterjedő nevelést adni... — A sok praktikus magyarázat, amit eddig az igazgatótól kaptam, már ismét nem használt semmit, ideges gyermekszívemmel többé senki nem bírhatott, még megpróbáltam ugyen elismertni magamnak dr. Byram parancsait: ... egy órát a konyhában tölt!... este mennek csak hazra!... de a tüzhely mellől már keblam alá húzódtam a fehérkötés leánykák kipirult arának melegége... edényrakogató finom kézfejük átsimított a homlokomon... a nudlívágó kések csiklandón felsisszentek a tészákban... sz étterem minia-

tür asztalkáiról felkaptam és meliömböz szoritottam a miniatür tányérkakat, viláoskakat és kanakakat... mindenünnon a sűrűség meghatott a rend és a tisztaság... amikor Byram ismét megkérdezte: — nos, kezdi már megtalálni az egyéniségét? — alig tudtam a feloluló könnyektől válaszolni: — igen... igen... megtaláltam a tészés szerinti készülő szekterekben, könyvfedelekben... és itt a levesben, az ónló recept után főzött husban, tészában, kompóban... ugye, leányok, maguk mind megelégedettek és mindig új ételket találnak ki és biztosan mindgyiküknek megvan a specialitása és ebben isléjük és természetük háztartási részét hiány nélkül kiélik, versenyeznek is egymással... a fuk pedig örülnek ennek, napra jobbak... — Kén... kén... — mondták héberül — igen!... igen! — és drágán, egészségesen, hangjukban egy új világ előrevibrálásával kacagtak.

— Olyan szép ez... igazgató ur... olyan szép... — tört ki belőlem az elragadtatás, amikor már kinn voltunk és a diákok veteményeskerítés és faikolóján keresztül a reálgimnázium mór épülete mögött emelkedő masszív, egytömbös, hatalmas kiterjedésű műgyetem felé tartottunk. — Most még csak arra válszolon igazgató ur, kié es a szék, asztal, lakat, amit diákjaik elkészítenek.

— Az iskolás, amely az anyagokat adja és a diákoké, akik a munkát adják. Most már állandóan nagyon sok tárgyat eladunk és ami pénz bejön, azt — miután a nyersanyag értékét visszafizettük belőle az iskolának — a tárgyakat elkészített diákok között, egyforma arányban osztjuk szét.

— Vannak-e már valahol a haifai reálgimnáziumból kikerült egzisztenciák?

— Menjen csak le a városba és kérdezősködjék a legjobb elektrotechnikus után, vagy keresse a legjobb asztalos! a legprecízebben dolgozó lakatos! A mi iskolánkból kerültek ki.

Ekkorra beértünk a műgyetem impozáns aulájába. A háború alatti szünetelt belső berendezkedést most folytatják, minden szegletben, folyosón a chaluok egész tömege dolgozik. Az egész épület konstrukciója a legmodernebb. Óriási rajstermek, laboratóriumok, előadótermek, kényelmes társalgók, könyvtárak és tanári szobák a földszinten és az emeleten. A tágas ablakokból gyönyörű kilátás nyílik a városra és a Földközi-tengerre.

Miközben az épületen áthaladunk, dr. Byram a megnyitásról és a tantorvorról beszél:

— Ez a műgyetem a zsidó fiatal-ság nagy részét meg fogja szabadítani a tiszta intellektualizációtól, Európa legtöbb technikusan Konstruktionsingenieuröket képeznek ki. A héber műgyetem Werk-ingenieuröket fog adni a világnak. A mi jelszavunk: technisch denkt, nicht mathematisch! Amiként a reálgimnáziumnak az a célja, hogy képeit chaluokat neveljen Palesztinának — a chalu-ságot is tanulni kell! — (és épen ezért, a telavivi teoretikus Herzl gimnáziummal szemben, kolonizáló iskolának nevezettük) addig a technikum nyugtíú népboldogító intézmények megalkotására képes mérnökgenerációk felnevelését tűzte ki feladatának. Legfontosabb feladat, a 2 éves tanfolyamú magas és alap-építési osztály már ez év októberében megnyílik. A következő években pedig egymásután kezd majd meg működését a vegyészeti és gépészeti kar. Az oktatás kizárólag héber nyelven történik, de a hallgatók között arabokat is felvevünk. Ugy a reálgimnázium, mint a műgyetem által kiállított bizonyítványok a világ összes tanhatóságai előtt teljesjogu érvényességgel bírnak.

Amikor a lejtős udvaron (udvar, amely a Karmelen fekszik!) lefelé jöttünk, már mindenütt csend volt. A diákok és a diáblányok benn ültek a legvilágosabb, leglegevösebb, legbarátosabb tantermekben, fehér köpnyes tanáraik előtt és bennükben észrevétlenül alakultak át a galutból hozott beteg atomok egészséges létté.

Ben Ami

Reg. Ferdinándi ir. népbiztosok hó 3-án fognak 8-12 és d. kezdődik. Érdéjelt, aki tegyen ajánlatot a belépésre. Reg. 1847. 401, 290

SPORT

Előkészületek a román-lengyel válogatott mérkőzésre

Kolozsvárt tartják meg a triál-mérkőzést

Az Új Kelet tudósítójától

A szeptember 3-án Csernovitzban eldöntésre kerülő első román-lengyel nemzetközi reprezentatív mérkőzésre lázasan folynak az előkészületek. A bukaresti központ megbízásából a kolozsvári szövetség állítja össze azt a romániai válogatott csapatot, amely a lengyel reprezentatív csapattal szemben először méri össze erejét.

A kolozsvári Comitetul Regio-nal dr. Morar Teofil megbízott szövetségi kapitánynak már kidolgozta a szükséges utazási és szállásügyi feladatokat, hogy a legjobb erdélyi és bánáti futballjátékosokat haladéktalanul koncentrálja Kolozsvárra és az itt megartandó triál-mérkőzés alapján Sika János temesvári és Markovits Misa aradi szövetségi bírók közreműködésével tegyen javaslatot a reprezentatív futbalcsapat összeállítására vonatkozólag. A nyert megbízás alapján dr. Morar az illetékes kerületi bizottságok útján táviratilag rendelte Kolozsvárra Románia jelenleg legjobb formában levő labdarugóit.

Nagyváradról Bartha a Törökves kitudó hátvéd, Markovits a NAC védelmének főerőssége, Kinizi (NAC) a jugoszláv mérkőzésen kitudó szerepelt klasszis centerhalf, Rónai a legjobb romániai csatár, Sröck, a Törökves kitudó csatára és Sonnenwirth Zsiga a Törökves gyors jobb-szélsője nyertek meghívást.

Aradról Auer Brigmann, Vincze, Kenderesi és Szabó László az AMTE, illetve az AAC és Gloria-CFR legjobb játékosai jönnek Kolozsvárra.

Temesvárról Ritter, aki a jugoszláv mérkőzésen a romániai kaput védte, Kozovich a TAC kitudó hátvéd, Fenyesi a Kinizi, Zimmermann a TAC fedezetek, Schiller és Erech a Kinizi kitudó csatárai, valamint Chambré a Magyarországról visszatért kitudó Unirea csatár kapnak meghívást.

Kolozsvár futballistái közül Szatmári a KAC kitudó kapusa, dr. Hirsch, a KAC védelmének oszlopa, Jakobi a Haggibbor klasszis fedezete, Braun Béla a Haggibbor és Szilágyi a Victoria centerhalfja tarthatnak igényt a triál-mérkőzésen való szereplésre.

Marosvásárhelyről a jugoszláv mérkőzésen már szerepelt Szilágyi MTK hátvéd és Koch Emil (Rigolo) az MTK kitudó fedezete jönnek Kolozsvárra.

Dr. Morár szövetségi kapitány még nem döntött, hogy az augusztus 30-án, szerdán Kolozsvárt megartandó triál-mérkőzésen milyen összeállításban szerepeltesse azokat a játékosokat, akik igényt tarthatnak arra, hogy Románia futballsportját a lengyel válogatottakkal szemben képviseljék. Lelkiismeretes és alapos előkészületek igényel Románia válogatott csapatának összeállítása az első román-lengyel nemzetközi találkozóra.

A lengyel labdarugósport igen fejlett. A válogatott nemzeti együttes nagy játékerőt képvisel. Lengyelország válogatott csapatának már többször volt alkalma a futballsportban fejlettebb és erősebb nyugati államok reprezentatív csapataival összemérni erejét, és így rutinná, stílusrá és kitudóképességre tehetett szert, míg Románia legjobb futballistái csak az első jugoszláv mérkőzésen estek át a tűzkereszteségen. Figyelembevéendő körülmény, hogy a Nyugat sportélete eddig kevés figyelemben méltatta Romániát. Ha a szeptember 3-án kitudó Románia válogatott csapat sikeresen állja meg a helyét, győz — amit őszintén kívánunk, — vagy legalább

eldöntetlen eredményt ér el, a külföldi figyelmé intenzíven fordul Románia sportélete felé és ennek az érdeklődésnek mi fogjuk hasznát látni. A lengyel csapat játékerője nézve szolgáljon zsinórmértékül, hogy a legutóbbi nemzetközi találkozásánál eldöntetlen eredményt ért el az év tizedes, de csúszásos multtal rendelkező magyar futballsportot képviselő válogatottakkal szemben.

Románia válogatott csapata összeállításánál mellőzni kell a klubszempontokat, az egyes városok lokál-patriotizmusából származó ambícióit és azokra a játékosokra kell bízni a nemzeti színek reprezentálását, akik tudásuk és jelenlegi kondíciójuk alapján erre a legalkalmasabbak.

A jelenlegi formák alapján a magunk részéről a következőképpen gondoljuk Románia válogatott csapatát:

Szatmári (KAC)		
Szilágyi (MTK)	Kinizi (NAC)	Markovits (NAC)
Jakobi (Haggibbor) (NAC)	Zimmermann (TAC)	
Sröck (Törökves)	Schiller (Kinizi)	Rónai (NAC)
Sonnenwirth (Törökves)	Auer (AMTE)	

Szatmári mellett szól a jeles hatalmas formája, míg Rittert a jugoszláviai tura nagyon igénybe vette.

A hátvédek közül kombinációba jöhetnek még Brigmann az AMTE kitudó bekkje, Kozovich és dr. Hirsch nincsenek formájuk tetőpontján.

A centerfedezet nehéz és felelősségteljes posztját csak Kinizi töltheti be. Az oldalfedezetek támogató szerepét el kombinációba jöhetnek még Vincze (AMTE), Koch (MTK) és Fenyesi (Kinizi).

A csatársor bal szárnyánál jobbat ma Romániában nem lehet összeállítani és a centercsatár posztja is betöltöttnek vehető Schiller személyében. Chambré megüti ugyan

Rónai klasszisát, figyelembevéendő azonban, hogy ez a kitudó játékos az Unireában nélkülözi a hozzá hasonló tudású partnereket. A jobb szélső helyén csak Sonnenwirth vagy Sröck játszhatik, mert Nu id sány, az MTK jobb-szélsője legutóbbi betegségét meg nem heverte ki teljesen és így nem bízhatunk tempó bírásiában. A jobb-szélső helyére kombinációba jöhet még Micienszky, a csernovitzi Polonia legjobb csatára, beállítását azonban aggódmassá teszi idős volta és az körülmény, hogy Chambréhez hasonlóan elszigetelten áll.

A végleges összeállítás természetesen csak a triál-mérkőzés után ejtendő meg és az augusztus 30-án tartandó játék lényeges változtatásokat okozhat a között együttesben.

Az első lengyel-román nemzetközi reprezentatív mérkőzés vezetésére az Otsák L. budapesti Szövetség legjobb bíráját, va őszintül Meisl Hugót, Schmieger, vagy Rosenhryt kéréssel, utóbbi közmegegyezésel vezette a román jugoszláv válogatott mérkőzést is.

Nagy Lajos.

Labdarugás

Achduth Ifj. (Déva) — Marosillye IB 5:1. A dévai zsidó csapat Marosillye saját pályáján fölényesen verte a marosillyeieket. A fiatal zsidó csapat mióta senior csapatot is alakított óriási fejlődésen ment át. A dévai csapat legjobb játékosai Csitron, Vadnai és Gergely voltak. A marosillyei csapat gólját 11 estől érte el.

Dévai MTK — Nagenyedi TK 1:0 (1:0). Nagenyeden augusztus 20-án folyt le a revans mérkőzés és a dévai munkáscsapat ezúttal másodszor, saját pályáján verte a nagenyedieket. A dévai győtes gólt Groz lőtte az I. felidő 7 percében. Kinizich centerhalfot a közönség lelkesen tapsolta szép technikájáért. Az enyedi csapatban Limbék és Tardet jók voltak. Bíró: Adorján Ödön (Kolozsvár).

KÖZGAZDASÁG

Visszaélések a tőzsdejelentések továbbítása körül

Az Új Kelet munkatársától

Megirta az Új Kelet, hogy a gyárosok országos szövetsége memorandummal fordult a kormányhoz, amelyben a külföldi tőzsdék napijelentéseinek pontos és gyors közlését kérte. Az utóbbi hetek árfolyamhullámszámai egyre aktuálisabbá teszik a romániai ipar és kereskedelem eme halaszthatatlan követelését és a szak-sajtó is állandóan felszólal a kérdésről.

Az „Argus” legutolsó száma feltűnő adatokat közöl a tőzsdejelentésekkel kapcsolatban a fővárosban észlelhető visszaélésekről. Ezerint

a fővárosi bankok egynémelyike rendes időben kapja meg a drótnélküli távirat útján leadott árfolyamokat, más bankok és vállalatok azonban csak többórát, sőt félnapos késésekkel jutnak hozzá.

A lap felhívja Sassa ipar és kereskedelemügyi miniszter figyelmét erre a körülményre, mert kétségtelennek tartja, hogy súlyos visszaélések történnek. Az a kevés bank, amely idejében jut hozzá a Radó-jelentésekhez, óriási hasznot jelentő előnyökhöz jut a többi bankok, sőt az egész lakossággal szemben.

A feltűnő közlésekkel kapcsolatban a fővárosi napilapok is hasábot szentelnek a tőzsdejelentések ügyének és egyhangulag sürgős intézkedéseket kérnek. Közgazdasági körök egyöntetűen azt kívánják Sassa minisztertől, hogy külföldi mintára naponként háromszor tegye közzé a külföldről érkezett tőzsdejelentéseket és nemcsak a fővárost, de a vidék összes kereskedelmi és

ipari centrumait lássa el rendezes tudósításokkal. Egyben követelik, hogy a kúrusok hitelességére vonatkozó adatokat is a kormány szereze be a külföldi követségei útján, hogy a tendenciózus fordításoknak elejét vegyék.

Belföld

(x) Százezer vagon kiaknázott só sorsa. Marosujvárról jelentik: A vagonhiányt nemcsak a magánosok, de az állam is súlyosan megérzi a valutaromlás folytán. Az államnak a sóbányák mindig a legbiztosabb jövedelmi forrása voltak. A marosujvári sóbányákban ma is intenzív, termelés folyik. A bányagazgatóság mindent elkövet a folyamatos termelés érdekében, azonban kénytelenek voltak a munkásság egy részét elbocsátani. Ennek az az oka, hogy a marosujvári sóbányákban több mint százezer vagon kitermelt só hever, amit a leromlott és hiányos kocsi-park miatt kénytelenek a tárnák mélyén hevertetni. A marosujvári sóbányák látták el háború végéig az egész Balkán, amely impérium változás óta teljesen megszaktak. Az állam három éves kára ma már több százmillióra rug a sóexport szünetelése miatt.

(x) Iparpártolási kedvezményt kaptak a „Monitorul Oficial” aug. 23-án megjelent 112. száma szerint a következő erdélyi vállalatok: Gipsz- és műtrágyagyár Rt. Egeres és a Faipari Rt. épületfegyára (Ez előtt Vidor és tsa) Brassó.

(x) Amerikai búzát örölnék Budapesten. Budapestre táviratozzák: Tőzsdekorokban az a hír járja, hogy a budapesti malmok árajánlatot kaptak az amerikai búzaexportőröktől. A magyar malmoknak nincs elegendő őrlenivaló búzájuk és mert

félnek a munkahiánytól, azt hiszik, hogy az amerikai búza elegendő elfoglaltságot ad majd ennek az iparágak, annál is inkább, mert az amerikai nemrég hatalmas piacot teremtettek lisztjüknek egész Keleten és ezt a szükségletet a magyar malmok teljesen kielégíthetik.

Külföld

(x) Bécsi mintavásár. Az 1922 szeptember 10-án leendő mintavásár alkalmával Románia legrégibb nemzetközi szállítási vállalat, Deutch testvérek wieni háza (I. Röntgenstrasse 27) a romániai közönség érdekében speciális expressz gyűjtő és vagonkományokat indít előnyös bel- és külföldi összeköttetés révén.

(x) A csehszlovák fapiac. Kassáról jelentik: A „Carpatha” irja: fapiaci piacok holnapra jutottak, de a csehszlovák nem jönnek létre. Franciaországból, Belgiumból és Hollandiából van ugyan érdeklődés, de vételi ajánlatok többnyire nem megfelelőek s ha a külföldi valutában ajánlott és pillanatnyilag lehetséges lenne egy veszteség nélküli kötet, az eldönk az az a tudat kellene az üzletbe belépni, hogy annak lebonyolításáig a korona messze elhagyja mai arányát s így az üzlet csak veszteség származhatik. — Belföldön az elhelyezési lehetőségek igen csekélyek és a nagy készletek mellett s ámba sem jönnek. — Az olmtüzi fa őszde utolsó jelentése hasonlóképpen passzimizsikus s a kisebb fűrészelő-gépezetök egysíntenciáját a leg súlyosabban veszélyeztetetnek látja.

(x) A magyarországi szokoltartozások rendezése. A magyarországi érdekeltség a nyomású szokoltartozások rendezése céljából egységes akciókat kezdeményezett és az e tárgyban legutóbb megtartott ankétén elhatározták, hogy a hitelezőkkel való tárgyalások céljából a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával összejelentik a cseh koronartozásokat. Bud pesti tudósítónk jelentése szerint a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában máris megkezdődtek az idevonatkozó munkálatok. A kamara különböző adatokat kér be az érdekeltektől, amelyeknél főképp a tartozások keletkezésének és lejáratának megállapítására helyezi a főszűrt Figyelemmel lesz a kamara arra a körülményre is, hogy számos magyarországi importőr ma is Bécsen keresztül fedzi cseh áruiban való szükségleteit. A szóbanlévő cseh gyárak nagyrésze a régi monarchiában indvalévőben Bécsben tartotta székhelyét, avagy központi exportirodáját. Ezek az irodák ma is majdnem kivétel nélkül fennállanak, csupán más formát öltöttek. A magyar importkereskedők az évtizedes szokásnak megfelelően, megmaradtak a bécsi irodák ügyfelei sorában és ma is Béccsel kötik meg üzleteiket olyképp, hogy a fizetés cseh koronában teljesítendő. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére az érdekeltek az utóbbi tartozásokra néve külön megállapodásokat fognak szorgalmazni a hitelezőkkel szemben.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Hábita

erdélyi zsidó színtársulat előzetes jelentése és bérletfelhívása

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy 1922 szeptember hó 2-án teljesen új műsorral négy hónapra tervezett színiszert kezdék, amelyre bérletet nyitok.

A bérletek 30 előadásra szólnak és három sorozatba vannak osztva:

1. Premierbérlet.
2. A) bérlet.
3. B) bérlet.

Bérletárak:

Premierbérlet 30 előadásra:	
Nézőtéri páholy 1-2	6000 —
Páholy 4 személyre	5400 —
3	3600 —
Zsölyve I.	1200 —
II.	990 —
Támlásszék	690 —
Körszék	480 —
Zártzék	300 —

tytől, azt hiszik, ...

51d

avásár. Az 1922 ...

k papírc. Kassá ...

B földön az ...

A tüzek. Elsőrangú szereposztásban fog ...

Megnyitő előadások. Hat héti szünidő ...

MOZGÓK MOSORA

Uránia mozgóban: Szombaton az amerikai Pathé-gyár szenzációs, modern, misztikus filmje: A Hipnotizmus titkai, egy titokzatos gyilkosság története, dráma, főszerzőben: a szép Gladys Broewell. Vasárnap és hétfő Az élet keserű pohara, látványos cirkuszdráma, Fern Andral a főszerzőben.

Egyetem mozgóban: Szombaton Szeret és Hála harca. Monumentális szerelmi dráma. Főszerzőben: Henny Porten. Vasárnap egy pompás humoros kedves vígjáték: Ne menjünk férjhez! Főszerzőben: Henny Porten.

Előadások kezdete mindkét mozgóban: szombattól, augusztus 26-tól 8, 7, és 9 órák. Vasárnap, román és magyar ünneppár 3, 5, 7, és 9 órák.

Pályázat

A-B bérlet:

Table with 2 columns: Description (Nézőtéri páholy 1-2, Páholy 4 személyes, Zsoltye I., II., Támlásszék, Korszék, Zártszék) and Price (5700, 5130, 3420, 1140, 945, 654, 456, 285 Lei)

A Zsoltye II., Támlásszék, Korszék és Zártszékre 1922 augusztus hó 31-től:

10 szelvényes bérleteket ad ki a pénztár 11 től 12 ig.

A szelvények bármely bérletes előadásra beválthatók (d. e. 11 ig).

Szelvénybérletek ára:

Table with 2 columns: Description (Zsoltye II., Támlásszék, Korszék, Zártszék) and Price (315, 218, 152, 95 Lei)

Tekintettel arra az utóbbi munkára, melyet eddig a zsidó kultúra terjesztésében végeztünk, kérem a n. é. közönség szíves parfogását és ígérem, hogy azon lesznek, hogy az igényeket minél teljesebb mértékben kielégítem.

S. Stramer a „Habima” erdélyi zsidó színház igazgatója

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi bérlet. Minden elismerésre méltó az a mozgalom, amely most indult meg a zsidó gyönyörű eredményt mutat fel: Kolozsvár jelentősebb iparvállalatai, bankjai, pénzügyintézményei, részvénytársaságai bérleteket váltottak a színházi alkalmazottjaira, hivatalnokjaink részére. A kisebb vállalatok, intézetek két jegyet, a nagyobbak 5-6 jegyet is bérletnek s ezeket a helyeket megállapított beosztás szerint a tisztviselők és alkalmazottak veszik igénybe. Meg vagyunk róla győződve, hogy a tiszteltreméltó mozgalomtól egyetlenegy cég sem fogja magát kivonni, hiszen nemcsak kulturális kötelességet teljesít ezáltal, hanem tisztviselőivel szemben is gyönyörű példáját adja szociális érzékének.

A tüzek. Elsőrangú szereposztásban fog a jövő hét pénteki estéjén színpadunkra Hans Müller szenzációs színműve, a Tüzek. Poór Lili, Baróti Erzsébet, Tarnay Rózi, Laczko Aranka, Miklóssy Margit, Lengyel Vilmos, Táray Ferenc, Mihályfi József a főszerzőket játsznák. A rendezés munkáját az igazgató végzi.

Megnyitő előadások. Hat héti szünidő után szombaton este fél 8 órakor a Hamburgi menyasszony c. operett-újdonosság 8-adik előadásával kezdődnek meg ismét a magyar színház előadásai. A tavalyi együttes nagyszíri szereplői fogják ezúttal is diadalra vinni a pompás operett. Vasárnap délután a legizgalmasabb detektív dráma a Sherlock Holmes kalandjai, fog színpadunkra lépni mérsékelt helyárral. Vasárnap este a Florida szerelmét adják, ezt a román népszerűtől merített poétikus népszínművet, Moldován Gergelynek legszebb darabját. Hétfőn este is árusítja már a pénztár a jegyeket az Osztrigás Mici előadására.

MOZGÓK MOSORA

Uránia mozgóban: Szombaton az amerikai Pathé-gyár szenzációs, modern, misztikus filmje: A Hipnotizmus titkai, egy titokzatos gyilkosság története, dráma, főszerzőben: a szép Gladys Broewell. Vasárnap és hétfő Az élet keserű pohara, látványos cirkuszdráma, Fern Andral a főszerzőben.

Egyetem mozgóban: Szombaton Szeret és Hála harca. Monumentális szerelmi dráma. Főszerzőben: Henny Porten. Vasárnap egy pompás humoros kedves vígjáték: Ne menjünk férjhez! Főszerzőben: Henny Porten.

Előadások kezdete mindkét mozgóban: szombattól, augusztus 26-tól 8, 7, és 9 órák. Vasárnap, román és magyar ünneppár 3, 5, 7, és 9 órák.

Pályázat

A tenkei (Biharmegye) orth. izr. hitközség iskolaszéke ezennel pályázatot hirdet összevont, vegyes, VI. osztályu elemi népiskolájának tanítói állására. Román nyelvismert megkívánatik. Tanítónők is pályázhatnak. Fizetés megegyezés szerint. Pályázatok aulírott címére küldendők be.

Kellner Kálmán főrabbi Tenke, iskolaszéki elnökhelyettes. 4499

Bocskor, mosóanyag, felsőbőr és szőgyártóiparban

Állandóan nagy készlet késznyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Vagontételnél 5 százalék kedvezmény.

SÁMSON-BŐRGYÁR

Gyulagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3-86, lakás 8-87. szám.

Valutapiáo augusztus 25-én

Table with columns: TÖZSDÉK, Lei, osseh kor, márkás, fran frank, svájci frank, lira, osztr. kor, magy. kor, font sterl., dinár, leva, lengy. márkás, dollár, holl. forint, török font, svéd kor. Rows include Bukarest, Bécs, Prága, Berlin, Zürich, Paris, Budapest.

Zsák és Ponyva

Kötél, zsinag, vitorlavászon, kárptosárak nagyraktára. Telet. 905. Tav. c. Weisz Kálmán

Gabona-, liszt- és műszaki célokra új és használt állapotban nagy féte eekben s a legelőnyösebb áron szerezhető be: Weisz Kálmán Oradea-Mare

Kepes Elek orvosi kötszerész Oradea-Mare, Sas-passage Ajánlja saját készítményű sérvkötőit, haskötőit stb. Női és férfi övszerek nagyraktára 00000

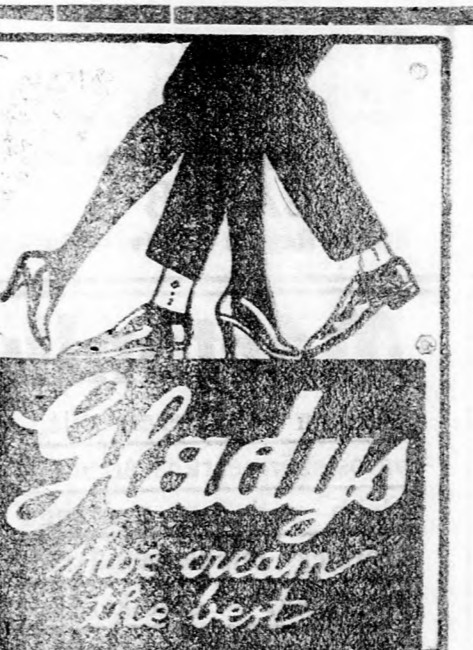
SCHÖNBERGER, SPITZ & Co. kötétt, szövött, rövid és norinbergi áruk nagykereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Alváczka kőnes és szénsavas Högyögyfürdő A fürdő természetes kőnes és szénsavas 23-30 C. hőm. sásként hevített evszádak ota csodás és páratlan eredményt el győgyítanak: rheumat, csuzt, köszvény, csontszut, ischiást, csonts ut, lobosodást, bñelást, aranyeret, viszkerőgőnyűt és különféle női bajokat. Fürdőorvos. Kifőző hegyi levegő, kirándulóhelyek, meleg uszoda, Kúrtelep. Izraelitáknak rituális kongha. Közvetlen vasúti állomás az ACEV. brádi vonalán, megálló a győgyfürdő parkjánál. Vonatok indulása: Aradról reggel 7 óra 3. d. u. 2 óra 40 és d. u. 4 óra 52. Utószobában szep. nov. a szobaárakból tetemes engedmény. 4485 A szobák fűthetők. Prospektussal készségeggel szolgál az IGAZGATÓSÁG

Gyermek ruhák 1399 raktáron és rendelésre is legizlésebben csak az ADLER-cégnél készülnék. Str. Iuliu Maniu (v. Szentegyház-u.) 5. sz.

Gyóg és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, m i t r á g y á t, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes húsliást, nyers és olvasztott lagyut.

Az élite világ cipőkrémje

Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344 Winkler Márk & Co szalámigyár Cluj, Piata Mihaili Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12-90. Árjegyzék és kérésre kívánatra ingyen.

Uj! Megnyit Uj! Clujon a Bolyai-utcában ROSMANN MIHÁLY szücsműhelye

ahol minden e szakmába vágó munkát legujabb divat szerint jutányosan és pontosan eszközöl. 1387

Zephier ingblousok Vászon öltönyök Tennisz nadrágok 1390 Neumann M. cégnél, Cluj, Piata Unirii No. 14. Főter

Befőttes és ugorkás üvegek megérkeztek Eisenstädter Fülöp és Társa volt Lakatos-áruház Str. Regina Mária v. Deák F.-u. 13.

Footballabda 99- leltől Gyermekekoci 350- Rövid, kötött és gyermekjáték áru nagyban is kapható. 1358

Hölgyek figyelmébe! 1403, 50 százalékot megtakarít, ha felkeresi kabátsalonunkat, ahol a legkényesebb igényeknek is megfelelően, minden dívat szerint készít Arbermann & Co. női kabátsalonja Cluj, Str. Filipescu (Szentlék-utca) és Str. Chinez (Kínizsi-utca) sarok.

Zsák HAVAS DEZSO Timisoara Zsineg Ponyva 1874

Szórakoztató olvasmányok!

Leo Perutz: 9 és 9 között Jerome K. Jerome: Három ember egy csónakban Kassák Lajos: Misillo királysága Egy kötet ára 22 Lei UJ KELET könyvostálya Cluj, Str. Baron L. Pop No. 10.

ATUTALÁSOKAT! a külföld bármely részébe legszolidabban eszközöl a Forgalmi Bank Rt. Cluj, az Urania palotával szemben. Idegen pénznemek vétele és eladása, folyó számlák, lombardkölcsönök, betétek naptól-napig a legmagasabban kamatoztatnak. Telefon 1-69 és 7-25. 1387

Előadások: 2 6000- Lei 5400- 3600- 1200- 990- 690- 480- 300-

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja - 10 szög - 10 lel. Jellegű hirdetésre semminemű felvilágosítás nem szűnik. A beérkező ajánlatok belső hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Elcserélném a városban levő két modern szobából és konyhából álló lakószobát nagyobb, kertes lakásra. Lehet a külső részeken, esetleg magasabb helyen is. Leveleket "Kölcsönös" jellegre az Uj Kelet kiadóhivatala továbbítja. Telefon 977 és 844.

Jó állapotban levő irodaberendezést megvesszünk. Cím a kiadóban.

Börszakmában teljes jártassággal bíró segéd ki a román, német, magyar nyelvet szóban bírja szonall belépésre kerestetik. Pályázatok fizetési igények megjelölésével és fényképpel ellátva kérik a Grünwald, Spitzer et Co. börtanykereskedés Timisoara Józsefváros B-dul Berthelot 11-13 címre elküldeni. 4486-I

Izraelita uri család tanulókat teljes elattással vállal. Cím a kiadóban. 4472-I

Szállást, kosztot (szigoruan kóser) adok középiskolás lányoknak. Cím a kiadóban. 4471-I

Társ kerestetik elsőrendű divatárnyizlet és nagy gabonarakárhoz. Értekezni lehet Elizar Florea, Marosujvár. 4500

Fajtszta farkaskutya sűrűsően eladó. Megtekinthető a IV. somércsapat otthonában. (Tarbut gimnázium épületében.) 9-11g.

Jó házból való fiu négy középiskolával fogtechnikus-tanulónak felvétetik. Ajánlatok 14-16 évesek jellegre. 4512

Keresünk szeptember 15-re elsőrangú rőtös detailista segédet. Csakis teljes szakképzettséggel bírók küldjék fényképpel ellátott ajánlatukat. Kirakatrendező előnyben. Kesztenbaum & Friedmann, Szatmár. 4490

Raktárnok, vagy elsőrendű munkás, aki likörgyárbán már dolgozott, felvétetik. Neumann, Honvéd-utca 6. 4508

Tarbut iskola közelében iskolás gyerekek teljes ellátásra elfogadtatnak. Ertekezhetni Bárány Jakabnál, Str. Calugariilor (Apáca-utca) 8. 4507

Ügyes bőrkereskedősegéd azonnal felvétetik. Szender & Comp. bőrkereskedők Lugoj. 4506

Női kalapszalom vezetésében szakismerettel bíró nő keresek, aki a szalonban előforduló összes munkák önálló elvégzésében teljes jártassággal bír. Díjazása havi fizetés, vagy esetleg társulás. Cím "Kalapszalom" kiadóhivatal továbbít. 4505

Jókában levő komplett fürdőszobaberendezés eladó. Értekezni a Fischer üvegüzletben. 4510

Vaskereskedő segéd, idősebb, teljesen szakképzett, azonnali, vagy szeptember 15-iki belépésre állást nyelhet Róth Lipót vaskereskedőnél, Nagykároly. Szombaton és ünnepeken zárva.

Pályázat

A cluj-i orth. Chewra Kadisa imaháza részére egy kellemeshangu, állandó כעל תפילה keres, aki a nagy ünnepeken át שחרית is imádkozná.

Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatokat kérjük a Szentlélek-utcai titkári hivatalban leadni. Cluj, 1922 augusztus hó.

Rosenzweig Antal,
Ch. K. elnök.
4511

Hirdetmény

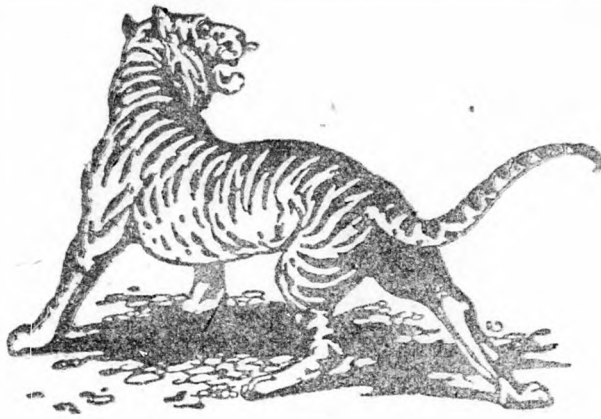
Egyesületünk t. tagjait ezton értesítjük, hogy folyó hó 28-ától kezdve Malom-utcai imaházunk ülőhelyeinek bérbeadását megkezdjük. (Malom-utca 18. szám alatt délelőtt 9-12 és délután 2-6 óráig.)

Figyelmeztetnek tagjaink, hogy igyekezzenek Siichoht סליחות első napjaig ülőhelyeket bérelni, mert attól kezdve nem tagoknak is fognak ülőhelyek bérbeadni.

Kivételesen még 27-én délután 2-6 óráig örökáron is kaphatók ülések tagok és nem tagok által is Forduló utca 1. szám alatt.

A Poale Cedek-egylet
elnöksége.
4504

Szörmek művészies feldolgozása

Eredeti modellek

Telefon: 12-12.

Déri Lajos,

Cluj, Strada Memorandului No. 3. (volt Unió-u.)

S. EISENSTÄDTER & Co

szücs és szörme áruháza

Főüzlet:
Calea Victoriei 2.
Fiók:
Ovár (Szentlélek és Kinizsi-u. sarok)

Szörmeárukban állandóan nagy készlet!

Rendkívül előnyösen ajánlok

Pergament papír I. PPP.	
Jegyüt kg. ként	110- lel
Zsineg kéthatos 25 gr. kg.	80- lel
Zsineg kéthatos 25 gr.	90- lel
Levélpapír 100/100 l. selyem bélelt	35- lel
Vaspor 500-as egy láda	75- lel
Dróiszeg alapár	1350 lel

Cipőkrémek minden gyártmány gyári áron alul!!!

Ostrok I.	4-450 lel
Martin kanál sima 1 grs.	310- lel
Martin kanál gzar.	340- lel
Tenta és kékvizek gyári áron alul.	
Egyéb rövid, norinbergi és papírárukat.	
Meg nem felelő árut visszaveszek.	

NAGY ÁRUHÁZ CLUJ,

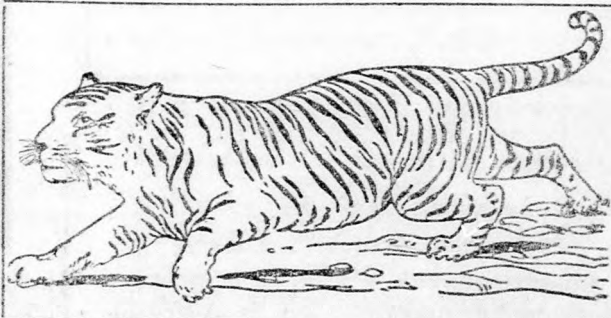
(volt Széchenyi áruház)

Cégtáblákat

legolcsóbban készit 1816
JAKAB
Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Mártonffy Testvérek & Co

újjonnan berendezett világ- városiszörmeáruházában legújabb modellek, elsőrangú szörmek, mindennemű szörmecikkek, — szücskellékek nagyban és kicsinyben. — Szolid bevásárlási forrás!

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei 20. (Főtér)
Telefon 10-25. 1396 **Sürgönycim: Mártonffypelz.**

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, kalaplakk minden színben. Padlószárgító, garantált minőség, legolcsóbb ár.

"LUXOR" vegyszertgyár, Cluj,
Telegram: "Luxor", Cluj, Telefon 12-97.
Engros engedély. 129

Frati Fränkel Testvérek
Kézműáru nagykereskedése
Cluj, Piata Mihaii Viteazul 14.
v. Széchenyi-tér)

1395

Engros eladás!

Feuerstein J.
textil, kötött és rövidáruház
Cluj, Str. Reg. Maria 12.

Temesvári
Bega gőzmalom
részvénytársaság
ezelőtt Hungária Gőzmalom Rt.
Timisoara

Napi 12 vagon öröképeségű, modern berendezésű

malom

Legmodernebb berendezésű tésztagyára

előállit mindennemű makarónit, levestészát és tarhonyát kiváló minőségben

Speciális hajfestő, női fodrász és manicure terem
Gallik és Fodor, Cluj
Calea Victoriei 2. (volt Rossuth: L.-u.)
Modern hajmunkák, jutányos árak! 1284

Vaskereskedők és bádógosok!
Hitelesített ürmérték és ürmérték részek legolcsóbban beszerezhetők
Biró Márton, 1390
fém- és bádógipari üzemben Cluj

Műköszörüs, késes, műszerész

szakmába vágó munkákat szak-szerint, vállalom-szolid és pontos kiszolgálással
Gajzágó Márton
Cluj, Rimési-utca 5.
(Óvár.)

Bőrlábszárvédő

elsőrendű anyagból fekete, barna és sárga színben 1286

Krébs János szijgyártó
Cluj, Calea Regele Ferdinand 77.
Kereskedőknek árkedvezmény!

GUTHÁ. ffit

Satu-Mare (Szatmár-Németi)

Gyárt és szállit: 3080-I
Parafadugót, plékronadugót, fadugót, staniólívegkupakot, capsellin-folyadékot, üveg-cimkét hordólemezeket, faesapot, kénlapot, gelatint, vízahályogot, acéblombát, parafatálpát (cipőbetét), parafatáblákat, "Berolina" vagy "Biro"-keféket, filtrirgépkeket, asbeszet, gumitömlőket, borszivattyukat, pezsgősdrótháló-lemezt és agrafot, cognacos üvegekhez raffiahálót, szivacsot, óozott tubusokat, pléhdobozokat, szóródugókat [Spritzkorkel], demionokat [fontott kosárüveg, valamennyi pincészeti cikkek] és gépeket a legolcsóbb napi árban.

Kérjen árajánlatot!

Szép, izléses nyomtatványt csak az UJ KELET nyomdája készít

„Kadima“-nyomda és kiadóvállalat Rt. Cluj-Kolozsvár Str. Baron L. Pop 10. Telefon 879.

Névjegyeket, eljegyzési, lakodalmi kártyákat, üzleti nyomtatványokat a legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállitunk.

„Kadima“-nyomda és kiadóvállalat Rt. Cluj-Kolozsvár Str. Baron L. Pop 10. Telefon 879.

Szerkesztő...
hivatal és ny...
Cluj-Kolozsvár, B...
L. Pop. - Brass...
Az Uj Kelet te...
szerekeség...
kiadóhivatal...
nyomda...
Első osztály...
E. H. Ss. ....
A kéziratok kiz...
szerkesztésnek...
Esk. - Kézirat...
munkáit vissza és...
hotunk me...
V. évfolyan...
Még csak...
Egy jósejt...
pija meg, ho...
nemhogy ne...
még csak...
Ahogy ez a...
tést okadatolj...
de maga a...
megérzés-az...
krisis valóba...
eddig volt, c...
szület volt...
tapogatódzás...
szervezetbe...
szonban még...
zik. Ausztria...
ország s...
Oroszország...
ami ott mo...
reit őrszem...
váson, csak...
banásnak ke...
háborus szö...
Az egyetlen...
ról, a hisant...
rebesgetik...
van. Hogy...
gős konferen...
kisanant ta...
ez a konfer...
lazítani fogj...
get, ma mé...
tey tudott...
egyidő óta...
mástól a r...
selebb hoz...
ferenciákba...
törkévések...
láthatóvá te...
meretlen te...
A krisi...
nem Orosz...
germán K...
számban...
hetjük Eur...
hiszen éve...
amelynek...
a Visztula...
könyörlele...
Európa te...
nem is jó...
alig várha...
bármit cas...
Középeur...
nem lehet...
szefüggője...
balti álla...
nak és A...
dunai áll...
boru óta...
ban, mi...
ben gy...
reg. Már...
mindenki...
tásra son...
ha gondo...
elmék és...
dályoztat...
Ausztria...
annak, a...
metorszá...
zülük le...
annyi mé...
amiért...
egyét...
csztrák...
megold...
volna. A...
szulja...
csatoljáb...
protekt...
egy átl...
testében...
tűző...
uj váls...
fenyeg...
És...
még st...
egyidei...